

Rada
Európskej únie

V Bruseli 28. septembra 2020
(OR. en)

11202/20

**Medziinštitucionálny spis:
2016/0224(COD)**

**ASILE 6
CODEC 887
FRONT 263**

NÁVRH

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	28. septembra 2020
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.:	COM(2020) 611 final
Predmet:	Zmenený návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2020) 611 final.

Príloha: COM(2020) 611 final

V Bruseli 23. 9. 2020
COM(2020) 611 final

2016/0224 (COD)

Zmenený návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje
smernica 2013/32/EÚ**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Kontext a dôvody návrhu

V septembri 2019 predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová oznámila nový pakt o migrácii a azyle, ktorý sa týka komplexného prístupu k vonkajším hraniciam, azylových systémov a systémov návratu, schengenského priestoru voľného pohybu a vonkajšieho rozmeru.

Oznámenie o novom pakte o migrácii a azyle predložené spoločne so súborom legislatívnych návrhov vrátane tohto návrhu, ktorým sa mení návrh prepracovaného znenia nariadenia o konaní o azyle z roku 2016, predstavuje nový začiatok v oblasti migrácie. Cieľom je zaviesť široký rámec založený na komplexnom prístupe k riadeniu migrácie podporujúci vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Nový pakt na základe všeobecných zásad solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti podporuje integrovanú tvorbu politík prostredníctvom spájania politík v oblastiach azylu, migrácie, návratu, ochrany vonkajších hraníc a vzťahov s kľúčovými tretími krajinami.

Výzvy v oblasti riadenia migrácie vrátane tých, ktoré súvisia s neregulárnymi príchodmi a návratom, by nemali jednotlivé členské štáty riešiť samostatne, ale mala by ich riešiť EÚ ako celok. Je potrebný európsky rámec, ktorý dokáže riadiť vzájomnú závislosť medzi politikami a rozhodnutiami členských štátov. Tento rámec musí zohľadňovať neustále sa meniacu realitu migrácie, ktorá znamenala zvýšenú zložitosť a väčšiu potrebu koordinácie. Hoci počet neregulárnych príchodov do Únie od roku 2015 dramaticky klesol o 92 %, naďalej existuje niekoľko štrukturálnych problémov, ktoré spôsobujú, že systémy členských štátov v oblasti azylu, prijímania a návratu sú pod tlakom. Patrí medzi ne rastúci podiel žiadateľov o medzinárodnú ochranu, u ktorých je nepravdepodobné, že získajú ochranu v EÚ, čo vedie k zvýšenej administratívnej záťaži a oneskorenému poskytovaniu ochrany tým žiadateľom, ktorí ochranu skutočne potrebujú, ako aj k pretrvávajúcemu javu ďalšieho pohybu migrantov v rámci EÚ. Okrem toho je potrebné zobrať do úvahy aj problémy, ktorým čelia orgány členských štátov pri zaisťovaní bezpečnosti žiadateľov, ako aj svojich zamestnancov v súvislosti s krízou COVID-19.

Zatiaľ čo počet neregulárnych príchodov od roku 2015 klesol, podiel migrantov prichádzajúcich z krajín s mierou uznaných žiadostí nižšou než 20 % sa zvýšil z 13 % v roku 2015 na 55 % v roku 2018. Zároveň narástol aj podiel zložitých prípadov, ktorých spracovanie si vyžaduje väčšie zdroje, keďže príchod štátnych príslušníkov tretích krajín s jednoznačnou potrebou medzinárodnej ochrany v rokoch 2015 – 2016 čiastočne nahradili zmiešané príchody osôb z krajín s rozdielnou mierou uznaných žiadostí. Navyše, napriek poklesu neregulárnych príchodov v celej EÚ, počet žiadostí o medzinárodnú ochranu naďalej rástol a dosiahol štvornásobný rozdiel oproti počtu príchodov. Tento trend poukazuje na žiadateľov, ktorí nepodávajú žiadosť v prvom členskom štáte príchodu, na viacnásobné podávanie žiadostí o medzinárodnú ochranu v rámci EÚ a na potrebu reformy súčasného dublinského systému. Napokon v roku 2019 polovica všetkých neregulárnych príchodov po mori predstavovala vylodenie v nadväznosti na pátracie a záchranné operácie, čo vytvára osobitný tlak na niektoré členské štáty výlučne v dôsledku ich geografickej polohy.

Zvýšený podiel žiadateľov o azyl, u ktorých je nepravdepodobné, že získajú medzinárodnú ochranu v EÚ, vedie k väčšej záťaži, nielen pokiaľ ide o spracovanie žiadostí o azyl vo

všeobecnosti, ale aj pokiaľ ide o návrat tých migrantov, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu. Každý rok je zamietnutých v priemere 370 000 žiadostí štátnych príslušníkov tretích krajín o medzinárodnú ochranu a tieto osoby je potrebné zaradiť do konania o návrate, čo predstavuje približne 80 % z celkového počtu rozhodnutí o návrate vydaných každý rok. Na zvýšenie celkovej efektívnosti a súdržnosti azylového a migračného systému je preto potrebné hladké prepojenie medzi konaniami o azyle a návrate. Neregulárni migranti, ktorí nemajú potrebu ochrany alebo nemajú v úmysle podať žiadosť o medzinárodnú ochranu, by mali byť rýchlo zaradení do konania o návrate. Je potrebné riešiť existujúce procesné nedostatky, napríklad vydávanie rozhodnutí o azyle a návrate v rámci samostatných aktov a oneskorené vydávanie rozhodnutí o návrate, oddelené prostriedky nápravy, žiadatelia zdržiavajúci konania s jediným cieľom, a to pokúsiť sa zabrániť svojmu návratu z Únie, pričom zneužívajú ochranu, ktorú im poskytuje azylový systém, a možnosť povoliť žiadateľom, aby zotrvali na území členských štátov počas druhej alebo ďalšej úrovne odvolania.

Rovnako dôležité je pracovať na európskejšom systéme návratu. Komisia v roku 2018 predložila návrh prepracovaného znenia smernice o návrate so zámerom zlepšiť riadenie a účinnosť návratov. Cieľom návrhu je predchádzať útekom a neoprávneným pohybom a obmedzovať ich, posilniť prepojenia s konaniami o azyle, podporiť využívanie programov asistovaného dobrovoľného návratu a zlepšiť monitorovanie a vykonávanie s podporou vnútroštátnych systémov správy vecí. Okrem procesných záležitostí, ktorých sa týka tento návrh nariadenia a návrh prepracovaného znenia smernice o návrate, si európskejší systém návratu vyžaduje úplné vykonávanie nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii s agentúrou Frontex ako operačnou zložkou EÚ v oblasti návratov, komplexný operatívny nástroj na zlepšenie správy vecí v oblasti návratu, udržateľnú stratégiu pre návrat a reintegráciu, spoluprácu s tretími krajinami pri readmisii a štruktúrovanú spoluprácu na vysokej úrovni pod vedením koordinátora EÚ pre návrat.

Podobne súčasný systém riadenia migrácie predstavuje veľkú záťaž pre členské štáty prvého príchodu, ako aj pre azylové systémy ďalších členských štátov v dôsledku neoprávneného pohybu. Súčasný systém nie je dostatočne účinný na riešenie týchto skutočností. V súčasnosti predovšetkým nie je zavedený žiadny účinný mechanizmus solidarity a žiadne jednoznačné pravidlá na odradenie od neoprávneného pohybu a na jeho riešenie.

Nový pakt vychádza z návrhov Komisie na reformu spoločného európskeho azylového systému z rokov 2016 a 2018 a pridáva aj ďalšie nové prvky na zabezpečenie vyváženej potrebnej pre spoločný rámec spájajúci všetky aspekty azylovej a migračnej politiky.

Tento návrh, ktorým sa mení návrh nariadenia o konaní o azyle z roku 2016¹, spolu s novým návrhom nariadenia o riadení azylu a migrácie, návrhom, ktorým sa zavádza preverovanie², návrhom, ktorým sa mení návrh o systéme Eurodac, a návrhom, ktorým sa stanovujú konania a mechanizmy riešenia krízových situácií, spoločne vytvárajú legislatívny rámec, ktorým sa zavádza tento komplexný prístup k riadeniu migrácie a azylu do praxe.

¹ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

² COM(2020) xxx, XX.09.2020, návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín zadržaných v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajších hraníc, vylodených v nadväznosti na pátracie a záchranné operácie alebo tých, ktorí žiadajú o medzinárodnú ochranu na hraničných priechodoch, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/817, nariadenie (EÚ) 2019/818, nariadenie (EÚ) 2017/2226, nariadenie (EÚ) 2018/1240, nariadenie (ES) č. 767/2008 a nariadenie (EÚ) 2019/816.

Spoločne s návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, zabezpečuje hladké prepojenie medzi všetkými fázami konania v oblasti migrácie od novej fázy pred vstupom až po výsledok žiadosti o azyl, t. j. buď integráciu osôb, u ktorých bola uznaná potreba ochrany, alebo návrat žiadateľov bez práva zostať v Únii. Fázu pred vstupom tvorí preverovanie pozostávajúce z kontroly totožnosti, kontroly zdravotného stavu a bezpečnostnej kontroly pri príchode s cieľom rýchlo zaradiť dané osoby do konania o posúdení žiadostí o medzinárodnú ochranu alebo do konania o návrate alebo do konania o odopretí vstupu.

V návrhu, ktorým sa mení návrh prepracovaného znenia nariadenia Eurodac z roku 2016, sa zavádza jednoznačné a konzistentné prepojenie medzi konkrétnymi osobami a konaniami, ktoré musia absolvovať, s cieľom lepšie pomáhať pri kontrole neregulárnej migrácie a odhaľovaní neoprávnených pohybov. Podporuje sa aj uplatňovanie nového mechanizmu solidarity zavedeného v nariadení o riadení azylu a migrácie a stanovujú sa aj potrebné následné zmeny, ktoré umožnia fungovanie systému Eurodac v rámci interoperability a podporia členské štáty v monitorovaní poskytovania pomoci pri dobrovoľnom návrate a reintegrácii.

Spoločne s týmito návrhmi Komisia napokon predkladá návrh nariadenia o riadení krízových situácií s cieľom poskytnúť nástroje potrebné na riešenie krízy. Tento krízový nástroj sa týka mimoriadnych situácií hromadného prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti prichádzajúcich neregulárne do členského štátu v takom rozsahu a s takým charakterom, ktorý by znefunkčnil systém členského štátu v oblasti azylu, prijímania alebo návratu, ako aj situácií bezprostredného rizika takých príchodov, ak by toto riziko malo závažné dôsledky pre fungovanie spoločného európskeho azylového systému a systému Únie pre riadenie migrácie, alebo by znemožnilo uplatňovanie týchto systémov. V nariadení sú stanovené postupy na riešenie krízových situácií a prípadov vyššej moci v oblasti migrácie a azylu v rámci EÚ, možné výnimky z platného *acquis* EÚ týkajúceho sa azylu a návratu a osobitné pravidlá pre uplatňovanie mechanizmu solidarity, zavedeného v nariadení o riadení azylu a migrácie, v krízových situáciách.

Cieľom reformy je reagovať na skutočnosť, že napriek výrazne posilnenej spolupráci na úrovni EÚ vrátane podpory zo strany agentúr EÚ zostávajú systémy členských štátov v oblasti azylu, prijímania a návratu do značnej miery neharmonizované. To vedie k neefektívnosti s neželaným dôsledkom, že nie je zabezpečené rovnaké spravodlivé zaobchádzanie so žiadateľmi o azyl v celej Európe, čo motivuje veľký počet migrantov k pohybu naprieč Európou pri hľadaní najlepších podmienok a vyhliadok na pobyt. Komisia v tejto súvislosti podporuje predbežné politické dohody, ktoré sa už dosiahli, týkajúce sa kvalifikačného nariadenia, smernice o podmienkach prijímania, nariadenia o rámci EÚ pre presídľovanie a nariadenia o Agentúre Európskej únie pre azyl. Tieto dokumenty by mali byť čo najskôr prijaté s konečnou platnosťou. Rýchlo by sa mali dokončiť aj rokovania o smernici o návrate spolu s reformou spoločného európskeho azylového systému, aby sa zabezpečila úspešnosť uplatňovania pravidiel EÚ týkajúcich sa predchádzania útekom, poskytovania pomoci pri dobrovoľných návratoch a zjednodušenia správnych a súdnych konaní, posilnenia účinného fungovania migračného a azylového systému.

- **Ciele návrhu**

Ciele návrhu nariadenia o konaní o azyle z roku 2016 sú stále relevantné a je potrebné ich plniť. Je nevyhnutné zaviesť spoločné konanie o azyle, ktoré nahradí rôzne odlišné konania v členských štátoch a ktoré sa bude uplatňovať pri všetkých žiadostiach podaných v členských štátoch. Je takisto potrebné zaviesť jednoduchšie, prehľadnejšie a kratšie postupy spolu s primeranými procesnými zárukami a nástrojmi na obranu proti zneužívaniu konaní o azyle a na predchádzanie neoprávneným pohybom, aby sa zabezpečila účinnosť a vysoká kvalita

rozhodovacieho procesu. Povedie to k efektívnejšiemu využívaniu zdrojov na posilnenie práv žiadateľov, umožní osobám, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, aby ju dostali rýchlejšie, a zabezpečí rýchly návrat žiadateľov, ktorých žiadosť bola zamietnutá a nemajú právo zostať na území Únie.

Procesné záruky pre žiadateľov by mali byť chránené najmä tak, že sa žiadateľom zabezpečí právo na informácie o ich právach, povinnostiach a dôsledkoch nedodržania týchto povinností, ako aj právo byť vypočutý v rámci osobného pohovoru, právo na tlmočenie, bezplatnú právnu pomoc a zastupovanie. Všetky tieto základné prvky spravodlivého konania o azyle, ktoré sú súčasťou návrhu Komisie z roku 2016, zostávajú v platnosti a je potrebné ich odsúhlasenie spoluzákonodarcami.

Okrem toho sú potrebné zjednodušené a harmonizované pravidlá týkajúce sa bezpečných krajín pôvodu a bezpečných tretích krajín. Spoluzákonodarcom môže svojimi analýzami pomôcť Európsky podporný úrad pre azyl (EASO), aby mali aktualizované informácie o súčasnej situácii v príslušných krajinách.

Vzhľadom na tieto okolnosti Komisia nepovažuje za potrebné vykonať ďalekosiahle zmeny návrhu z roku 2016, v prípade ktorého už spoluzákonodarcovia dosiahli výrazný pokrok. V rámci rokovaní však dosiaľ nebolo možné dosiahnuť dohodu medzi členskými štátmi o podmienkach používania konania na hraniciach a rozsahu, v akom by to mala byť povinnosť členských štátov. Túto otázku označovala počas konzultácií väčšina členských štátov za kľúčový prvok celkového kompromisu, pokiaľ ide o balík návrhov ako celok. Mnohé členské štáty navyše zdôrazňovali problémy vyvolávané následnými žiadosťami osôb, ktoré nepotrebujú medzinárodnú ochranu, a neúčinnými odvolaciami konaniami, keďže obidve záležitosti závažne obmedzujú úsilie v oblasti návratu. Tento návrh preto obsahuje ciele zmeny návrhu z roku 2016 zamerané na riešenie uvedených konkrétnych problémov, čím sa podporí plnenie cieľov a zavedie sa spolu s návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, hladké prepojenie medzi všetkými fázami migračného procesu od príchodu po spracovávanie žiadostí o azyl a po prípadný návrat žiadateľov.

Zvýšený tlak vyplývajúci z príchodov migrantov, v prípade ktorých je nízka pravdepodobnosť, že získajú ochranu, je potrebné riešiť použitím nových nástrojov riadenia migrácie vrátane harmonizovanejších postupov, najmä na vonkajšej hranici. Na tento účel sa zavádza fáza pred vstupom pozostávajúca z preverovania a konaní o azyle a návrate na hraniciach. Počas preverovania sa migranti zaregistrujú a preveria s cieľom zistiť ich totožnosť a zdravotné a bezpečnostné riziká. Potom sa migranti zaradia do príslušného konania či už o azyle, odopretí vstupu alebo návrate. Napokon sa určí, či by sa žiadosť o azyl mala posudzovať bez toho, aby sa povolil vstup žiadateľa na územie členského štátu v rámci konania o azyle na hraniciach, alebo v rámci bežného konania o azyle. Ak sa uplatní konanie o azyle na hraniciach a prijme sa rozhodnutie, že daná osoba nepotrebuje ochranu, pristúpi sa ku konaniu o návrate na hraniciach.

Účelom spoločného konania o azyle a návrate na hraniciach je rýchlo posúdiť prípady podvodných žiadostí o azyl alebo žiadostí o azyl podané na vonkajšej hranici žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí, aby bol možný rýchly návrat žiadateľov, ktorí nemajú právo zostať na území Únie. Spoločné konanie o azyle a návrate na hraniciach je dôležitým nástrojom riadenia migrácie na predchádzanie neoprávneným vstupom a neoprávneným pohybom najmä preto, že v zmiešaných tokoch sa nachádza výrazný podiel žiadateľov o azyl, ktorí pochádzajú z krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí. Zároveň, aby toto konanie plnilo svoj účel, musí sa dať jednoducho

uplatňovať a poskytovať členským štátom potrebnú flexibilitu pri jeho účinnom uplatňovaní, pričom sa v plnej miere rešpektujú základné práva.

Využívanie konania na hraniciach by takisto bolo výhodné pre azylový systém všeobecne, keďže lepšie riešenie podvodných a neprípustných žiadostí o azyl na hranici by prispelo k efektívnemu spracovávaní skutočných prípadov vo vnútrozemí.

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je v úplnom súlade so sprievodnými iniciatívami k paktu, predovšetkým s návrhom nariadenia o riadení azylu a migrácie, návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, a so zmeneným návrhom prepracovaného znenia nariadenia Eurodac.

Je zabezpečené úzke prepojenie medzi týmto návrhom a návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie. Po takomto preverovaní sa štátni príslušníci tretích krajín zaradia do konania o azyle alebo do konania o návrate a v relevantných prípadoch do konania na hraniciach. V oboch prípadoch sa informácie získané počas preverovania budú zohľadňovať pri posudzovaní žiadosti o azyl alebo pri začatí konania o návrate.

Návrh je takisto v súlade s návrhom prepracovaného znenia smernice o návrate a dopĺňa tento návrh, v ktorom už sú uvedené konkrétne opatrenia zamerané na lepšie prepojenie konaní o azyle a návrate, najmä v súvislosti s vydávaním rozhodnutí o návrate po ukončení oprávneného pobytu, s odvolaniami proti rozhodnutiam o návrate po konečnom rozhodnutí o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu a s konaním o návrate na hraniciach. Ustanovenia uvedené v tomto návrhu nariadenia by posilnili hladké prepojenie medzi konaniami o azyle a návrate, odstránili existujúce nedostatky a ďalej obmedzili možnosti zneužívania azylového systému. Ako výsledok navrhovaných zmien by sa mali uskutočniť rokovania týkajúce sa konania o návrate na hraniciach v kontexte toho nariadenia.

Pokiaľ ide o návrh nariadenia o riadení azylu a migrácie, tento návrh spolu s návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, zabezpečuje, že migranti začínajúci vo fáze pred vstupom môžu byť v akejkoľvek fáze premiestnení alebo môže byť sponzorovaný ich návrat ako súčasť nového mechanizmu solidarity, prípadne môžu byť odovzdaní do členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na základe objektívnych kritérií stanovených v právnych predpisoch. Takisto sa ním zabezpečuje, že po takomto premiestnení alebo odovzdaní môže členských štát, ktorý ich premiestňuje alebo odovzdáva, pokračovať v konaní na hraniciach na svojom území. V tomto návrhu je takisto zabezpečený súlad s osobitným režimom pre zaobchádzanie s migrantmi vylodenými v nadväznosti na pátraciu a záchrannú operáciu, navrhovaným v nariadení o riadení azylu a migrácie a v zmenenom návrhu prepracovaného znenia nariadenia Eurodac, najmä pokiaľ ide o spôsob vymedzenia kategórií osôb oprávnených na premiestnenie a o zavedenie novej kategórie pre týchto migrantov v systéme Eurodac.

Napokon je zabezpečený aj súlad s predbežnými politickými dohodami, ktoré sa už dosiahli, týkajúcimi sa kvalifikačného nariadenia, smernice o podmienkach prijímania, nariadenia o rámci EÚ pre presídľovanie a nariadenia o Agentúre Európskej únie pre azyl.

- **Súlady s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je v súlade s komplexným dlhodobým prístupom k riadeniu migrácie, ktorý je stanovený v novom pakte o migrácii a azyle, a umiestňuje migračnú politiku do jadra vzťahov s partnermi z tretích krajín; vytvára účinné legálne možnosti migrácie do EÚ; zahŕňa riadenie vonkajších hraníc do širšej politiky EÚ v oblasti riadenia migrácie; zavádza bezproblémové, spravodlivé a efektívne konania o azyle a návrate; posilňuje schengenský priestor voľného

pohybu založený na dôvere medzi členskými štátmi; a vypracúva osobitné politiky na pomoc s integráciou štátnych príslušníkov tretích krajín do európskych spoločností.

V návrhu sa uplatňuje nový pakt a predovšetkým cieľ opätovne začať reformu v oblasti azylu, ktorú Komisia navrhla v roku 2016, okrem iného hľadaním spôsobov, ako zaviesť bezproblémový azylový systém a systém návratu. V tejto súvislosti fáza pred vstupom (predchádzajúca udeleniu povolenia osobe vstúpiť na dané územie a pozostávajúca z preverovania a konania na hraniciach) rieši viaceré problémy týkajúce sa celého migračného procesu od prvého príchodu po zaradenie do príslušného konania o azyle alebo o návrate. Tieto výzvy zahŕňajú potrebu udržať znížený tlak neregulárnych príchodov a pevné vonkajšie hranice, obmedzené pohyby, ako aj rýchly a účinný systém návratu a readmisie.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom návrhu je článok 78 ods. 2 písm. d) a článok 79 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V týchto ustanoveniach sa predpokladá prijatie opatrení týkajúcich sa spoločných konaní udeľovania a odnímania jednotného štatútu azylu alebo doplnkovej ochrany, respektíve nelegálneho prísťahovalectva a neoprávneného pobytu vrátane odsunu a repatriácie osôb, ktoré sa zdržiavajú na území štátu neoprávnene. Uvedený právny základ bol použitý aj v návrhu nariadenia Komisie o konaní o azyle z roku 2016. Je potrebné doplniť ďalší právny základ obsahujúci konkrétne ustanovenia, ktorými sa reguluje návrat odmietnutých žiadateľov o azyl, najmä v súvislosti so spoločným vydávaním rozhodnutia o návrate po zamietavom rozhodnutí o žiadosti, so spoločným prostriedkom nápravy proti takým rozhodnutiam a s hladkým priebehom konaní o azyle na hraniciach a konaní o návrate na hraniciach.

• Variabilná geometria

V súlade s Protokolom č. 21 o postavení Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii (ZEÚ) a ZFEÚ, sa Írsko môže rozhodnúť, či sa bude zúčastňovať na prijímaní a uplatňovaní opatrení, ktorými sa zriaďuje spoločný európsky azylový systém.

Írsko v tejto súvislosti oznámilo svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní smernice 2005/85/ES a svoje rozhodnutie nezúčastniť sa na prijatí smernice 2013/32/EÚ. V dôsledku toho sa ustanovenia smernice 2005/85/ES uplatňujú na Írsko, avšak ustanovenia tejto smernice pre Írsko neplatia. Írsko neoznámilo svoje želanie zúčastniť sa na prijatí nového nariadenia o konaní o azyle. Stanovisko Írska v tomto ohľade však neovplyvňuje jeho možnú účasť na uplatňovaní nového nariadenia v súlade s Protokolom č. 21.

V súlade s protokolom č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, smernica 2005/85/ES a smernica 2013/32/EÚ nie sú pre Dánsko záväzné a Dánsko ani nepodlieha ich uplatňovaniu. Dánsko sa nezúčastňuje ani na prijímaní tohto nariadenia, nie je ním viazané, ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

• Subsidiarita

Cieľom tohto návrhu je vykonať ciele zmeny návrhu nariadenia o konaní o azyle z roku 2016 a spolu s návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, zaviesť hladké prepojenie medzi všetkými fázami migračného procesu od príchodu po spracovávanie žiadostí o azyl a po prípadný návrat žiadateľov. Na tento účel sú potrebné harmonizovanejšie postupy,

predovšetkým nová fáza pred vstupom zahŕňajúca preverovanie a spojené konania o azyle a návrate na hraniciach.

Cieľom je takisto zaviesť do spoločného konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany ďalšiu harmonizáciu, aby sa rozhodnutia o azyle a návrate vydávali v rámci toho istého aktu alebo, ak sa vydávajú v rámci samostatných aktov, aby sa vydávali v tom istom čase a spoločne a aby sa na ne vzťahovali rovnaké účinné prostriedky nápravy a možnosť povoliť žiadateľom, aby zotrvali na území členských štátov počas druhej alebo ďalšej úrovne odvolania. Účelom je ďalej brániť migrantom, aby zdržiavali konania s jediným cieľom, a to zabrániť svojmu odsunu z Únie a zneužívať azylový systém.

Nové konania by sa mali riadiť rovnakými pravidlami bez ohľadu na to, ktorý členský štát ich uplatňuje, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania so žiadateľmi, štátnymi príslušníkmi tretích krajín alebo osobami bez štátnej príslušnosti, u ktorých sa uplatňujú tieto konania, ako aj prehľadnosť a právna istota pre jednotlivé osoby. Členské štáty si okrem toho nemôžu samostatne zavádzať spoločné pravidlá, ktorými znížia motiváciu na zneužívanie azylového systému a neoprávnené pohyby medzi nimi. Ciele tohto návrhu preto nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a účinkov tohto nariadenia ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie. Únia preto musí konať a môže prijímať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii.

- **Proporcionalita**

V súlade so zásadou proporcionality podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie jeho cieľov.

Pokiaľ ide o cieľ zaviesť nové konania, predovšetkým novú fázu pred vstupom, ktorá zahŕňa preverovanie, a bezproblémové konania o azyle a návrate na hraniciach, všetky prvky návrhu sú obmedzené na nevyhnutné minimum na vytvorenie a umožnenie tohto spoločného konania, na jeho zjednotenie a zjednodušenie, aby sa zabezpečila rovnosť zaobchádzania z hľadiska práv a záruk pre žiadateľov a zamedzilo rozdielom vo vnútroštátnych konaniach, ktoré majú neželané dôsledky týkajúce sa neoprávnených pohybov.

Čo sa týka cieľa zaviesť do spoločného konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany ďalšiu harmonizáciu, aby sa rozhodnutia o azyle a návrate vydávali v rámci toho istého aktu alebo, ak sa vydávajú v rámci samostatných aktov, aby sa vydávali v tom istom čase a spoločne a aby sa na ne vzťahovali rovnaké účinné prostriedky nápravy, a čo sa týka obmedzenia možností odvolania na jednu úroveň účinného opravného prostriedku pre rozhodnutia prijaté v rámci konania na hraniciach, je to potrebné s cieľom zjednodušiť konania a zvýšiť ich účinnosť. Cieľom týchto zmien je dosiahnuť správnu rovnováhu medzi právom žiadateľov na účinný prostriedok nápravy a potrebou zabezpečiť, aby azylové systémy členských štátov neboli zneužívané žiadateľmi, štátnymi príslušníkmi tretích krajín alebo osobami bez štátnej príslušnosti, ktorých jediným cieľom je zabrániť svojmu odsunu z Únie. Všetky potrebné záruky však platia, aby bolo zabezpečené, že nikto sa nedostane do hluchého priestoru a že právo na azyl je stále zaručené.

- **Výber nástroja**

V zmenenom návrhu sa nemení výber nástroja oproti návrhu nariadenia o konaní o azyle z roku 2016. V tejto súvislosti sa stupeň harmonizácie vnútroštátnych konaní o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany, ktorý bol dosiahnutý smernicou 2013/32/EÚ, ukázal ako nedostatočný na vyriešenie rozdielov v druhoch používaných konaní, lehotách konaní, ako aj

v právach a procesných zárukách pre žiadateľov. Iba nariadením, ktorým sa stanoví spoločné konanie o azyle v Únii a ktorého ustanovenia sú priamo uplatniteľné, sa môže poskytnúť potrebná miera jednotnosti a účinnosti potrebnej v uplatňovaní procesných pravidiel v práve Únie v oblasti azylu.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Zhromažďovanie poznatkov o vykonávaní a uplatňovaní existujúcich právnych predpisov

Komisia v roku 2016 požiadala o vypracovanie štúdie s cieľom zistiť, či sú ustanovenia smernice o konaní o azyle (2013/32/EÚ) správne premietnuté do právneho rámca každého členského štátu. V rámci štúdie sa posudzovalo, či povinnosti stanovené v smernici boli zavedené do vnútroštátnych právnych poriadkov, či si členské štáty plnili svoju oznamovaciu povinnosť (kontrola transpozície) a či vnútroštátne vykonávacie opatrenia boli v súlade s ustanoveniami smernice (kontrola súladu). Na účely tohto posudzovania každý členský štát poskytol úplný zoznam svojich vnútroštátnych právnych predpisov, aby bolo možné zahrnúť všetky relevantné vnútroštátne akty, ktoré prispievajú k vykonávaniu smernice, bez obmedzenia na priame transpozičné opatrenia.

Podľa štúdie celkovo väčšina členských štátov transponovala smernicu zodpovedajúcim spôsobom. V rámci štúdie sa však zistili prípady neúplného alebo nesprávneho vykonávania v takmer všetkých členských štátoch v súvislosti so záležitosťami, ako sú požiadavky na osobný pohovor, záruky pre maloleté osoby bez sprievodu alebo konanie o posúdení žiadosti. Komisia riešila tieto otázky s príslušnými členskými štátmi vrátane začatia postupu v prípade nespĺnenia povinnosti.

V roku 2019 Európsky podporný úrad pre azyl (EASO) uverejnil svoje *Usmernenie ku konaniu o azyle: prevádzkové normy a ukazovatele*, ktorého celkovým cieľom je podporiť členské štáty pri praktickom vykonávaní kľúčových ustanovení smernice o konaní o azyle (2013/32/EÚ). Usmernenie je dôležitým príspevkom k formulovaniu spoločných prevádzkových noriem a ukazovateľov, ktoré sú realistické a dosiahnuteľné vo všetkých členských štátoch, ako aj súhrnom osvedčených postupov. Usmerneniu predchádzali dôkazy zhromaždené úradom EASO týkajúce sa predovšetkým odvolaní a osobitných konaní o azyle. Úrad EASO vydal aj dve praktické príručky: Praktická príručka o posudzovaní veku (2018) a Praktická príručka o najlepšom záujme dieťaťa v azylových konaniach (2019). Úrad EASO okrem toho vydal správu o konaniach o azyle pre deti, v ktorej zdôraznil osvedčené postupy a poskytol odporúčania týkajúce sa otázok, ako je zásada záujmu dieťaťa, záruky a osobitné podmienky týkajúce sa detí, referenčné mechanizmy a odborná príprava zamestnancov.

Dôležité informácie týkajúce sa azylových systémov členských štátov, ako aj stanoviská členských štátov a Európskeho parlamentu sa získavali aj počas takmer štyroch rokov rokovaní o návrhu nariadenia Komisie o konaní o azyle predloženého 13. júla 2016. Európsky parlament zaujal svoje stanovisko k návrhu 22. mája 2018. Napriek výraznému pokroku v texte Rada zatiaľ nebola schopná prijať spoločný prístup, najmä v dôsledku nesúhlasu v otázke konania na hraniciach. Rada navyše nezaujala stanovisko ani k európskemu zoznamu bezpečných krajín pôvodu, ako ho navrhla Komisia. Rada takisto zvažovala, či by navrhované nariadenie malo zahŕňať aj európsky zoznam bezpečných tretích krajín, nezaujala však k tomu stanovisko.

Pokiaľ ide o využívanie zrýchlených konaní a konaní na hraniciach, v roku 2016 Komisia navrhla, že zrýchlené konanie by sa malo stať povinným v určitých prípadoch s osobitnými pravidlami týkajúcimi sa možnosti uplatniť ho vo vzťahu k maloletým osobám bez sprievodu. Komisia v roku 2016 navrhla voliteľné konanie na hraniciach. Európsky parlament vyjadril súhlas s tým, že zrýchlené konanie by sa malo stať povinným v určitých prípadoch, ale v obmedzenejšej škále prípadov v porovnaní s návrhom Komisie, predovšetkým nie v prípade maloletých osôb bez sprievodu. Európsky parlament takisto vylúčil maloleté osoby bez sprievodu z konania na hraniciach. Rada sa priklonila k širšej škále situácií, v ktorých sa môže využiť zrýchlené konanie, vrátane prípadu maloletých osôb bez sprievodu. Pokiaľ ide o konanie na hraniciach, Rada bola rozdelená v otázke, či má byť konanie na hraniciach povinné prinajmenšom v určitom rozsahu, alebo nemá byť povinné. Členské štáty, ktoré súhlasili s povinnosťou uplatňovať konanie na hraniciach, poukazovali na jeho dôležitosť ako nástroja riadenia migrácie, predovšetkým v prípadoch, keď veľký podiel žiadateľov o azyl pochádza z krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí. Konanie na hraniciach preto môže zvýšiť pravdepodobnosť úspešných návratov priamo z vonkajšej hranice v krátkom časovom období po príchode, najmä vďaka rýchlejšiemu konaniu o návrate a pevnejšiemu prepojeniu medzi azylom a návratom, a znížiť riziko útoku žiadateľov alebo ich vykonávania neoprávnených pohybov. Členské štáty, ktoré boli počas rokovaní skeptické voči povinnosti uplatňovať konanie na hraniciach, poukázali na niektoré problémy pri systematickom uplatňovaní takýchto konaní, napríklad: ťažkosti pri rýchlom zisťovaní, či žiadateľ spĺňa podmienky na posudzovanie v rámci konania na hraniciach, a potreba zdržiavať medzitým žiadateľa na hranici; odvolacie konania, ktoré trvajú príliš dlho, a preto lehota na dokončenie konania na hraniciach uplynie skôr, ako je možné prijať rozhodnutie o žiadosti; potreba značných investícií a zdrojov (infraštruktúra, zamestnanci, vybavenie); obmedzený význam uplatňovania konania na hraniciach v prípade, keď nie je žiadna perspektíva návratu žiadateľa, ktorého žiadosť bola zamietnutá.

V návrhu prepracovaného znenia smernice o návrate Komisia v roku 2018 navrhla, že členské štáty by mali vydať rozhodnutie o návrate okamžite po prijatí rozhodnutia, ktorým sa ukončí oprávnený pobyt štátneho príslušníka tretej krajiny, najmä rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu. V tom istom návrhu sa zaviedlo konanie o návrate na hraniciach uplatniteľné v prípade štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorých žiadosti o medzinárodnú ochranu boli zamietnuté v rámci konania o azyle na hraniciach. Zatiaľ čo Európsky parlament ešte nezaujal stanovisko k návrhu Komisie, Rada dosiahla v máji 2019 čiastočné všeobecné smerovanie, ktoré sa týka všetkých prvkov návrhu okrem konania o návrate na hraniciach, najmä v dôsledku prepojenia tohto konania s konaním o azyle na hraniciach vyplývajúceho z návrhu nariadenia o konaní o azyle z roku 2016, v prípade ktorého nebolo možné dosiahnuť dohodu.

Pokiaľ ide o právo na účinný prostriedok nápravy, Komisia s cieľom obmedziť možnosti zneužívania azylového systému v roku 2016 navrhla, že odvolania druhej alebo vyššej úrovne pred súdom by nemali mať automatický odkladný účinok, pokiaľ súd alebo tribunál nerozhodne inak z úradnej moci alebo na žiadosť žiadateľa. Európsky parlament vo svojej správe podporil toto ustanovenie, zatiaľ čo Rada zastávala názor, že konanie o azyle, ako je upravené v práve EÚ, by sa malo ukončiť po prijatí rozhodnutia odvolacieho súdu prvého stupňa. Komisia takisto navrhla stanovenie harmonizovaných lehôt pre žiadateľov na podávanie odvolaní pred súdmi prvého stupňa, ako aj lehôt pre súdy na prijímanie rozhodnutí o odvolaniach. Európsky parlament súhlasil s lehotami pre žiadateľov na podávanie odvolaní, ale nemohol podporiť zavedenie časového rámca pre rozhodovanie súdov. Rada podporila vymedzenie časových rámcov vo vnútroštátnom práve namiesto harmonizovaných lehôt na európskej úrovni pre žiadateľov na podávanie odvolaní a nemohla podporiť zavedenie

časového rámca, v ktorom by súdy museli rozhodovať. Napriek tomu Rada mohla súhlasiť so stanovením takých lehôt na vnútroštátnej úrovni.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia konzultovala s členskými štátmi, Európskym parlamentom a so zainteresovanými stranami pri viacerých príležitostiach, aby získala ich názory na nový pakt o migrácii a azyle. Rumunské, fínske a chorvátske predsedníctva súbežne organizovali strategické a technické výmeny názorov na budúcnosť rôznych aspektov migračnej politiky vrátane otázok azylu, návratu, vzťahov s tretími krajinami v oblasti readmisie a reintegrácie. Tieto konzultácie podporili nový začiatok európskej azylovej a migračnej politiky zameraný na naliehavé riešenie nedostatkov v spoločnom európskom azylovom systéme (CEAS), zvýšenie účinnosti návratov a vytvorenie skutočného európskeho systému návratu, posilnenie našich vzťahov s tretími krajinami v oblasti readmisie a zabezpečenie udržateľnej reintegrácie migrantov po ich návrate do krajín pôvodu.

Pred oznámením nového paktu o migrácii a azyle sa Komisia zapojila do priebežných intenzívnych konzultácií s Európskym parlamentom. Komisia takisto zorganizovala dve kolá intenzívnych návštev a dvojstranných konzultácií individuálne s každým členským štátom počas prvých 100 dní v úrade a aj neskôr pred predstavením paktu. Členské štáty a Európsky parlament podporili potrebu pokročiť v riešení nedostatkov súčasného systému, potrebu nového systému spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, ku ktorému môžu prispieť všetky členské štáty, silnú ochranu hraníc, rešpektovanie základných práv vo všetkých aspektoch migračnej politiky EÚ, dôležitosť vonkajšieho rozmeru migrácie vrátane legálnych a bezpečných možností a zlepšený systém návratov.

Počas fínskeho predsedníctva boli zorganizované viaceré semináre a diskusie v rámci rôznych fór Rady vrátane konferencie Tampere 2.0, ktorá sa konala 24. a 25. októbra 2019 v Helsinkách, a Salzburgského fóra, ktoré sa konalo vo Viedni 6. a 7. novembra 2019, kde členské štáty privítali zámer Európskej komisie opätovne začať reformu dublinského systému s cieľom nájsť nové formy solidarity, na ktoré by boli povinné prispievať všetky členské štáty. Členské štáty zdôraznili, že opatrenia solidarity musia byť súčasťou reformovaného systému, ale že by mali byť spojené s opatreniami zodpovednosti. Okrem toho zdôraznili naliehavú potrebu boja proti neoprávneným pohybom v rámci EÚ, ako aj vynútenia návratu tých osôb, ktoré nepotrebujú medzinárodnú ochranu. Európsky parlament pri viacerých príležitostiach zdôraznil potrebu dostatočne chrániť rodiny s deťmi a venovať osobitnú starostlivosť maloletým osobám bez sprievodu. Komisárka Ylva Johanssonová pri viacerých príležitostiach viedla ciele konzultácie s medzinárodnými organizáciami, organizáciami občianskej spoločnosti, príslušnými miestnymi mimovládnyimi organizáciami v členských štátoch, sociálnymi a hospodárskymi partnermi. V rámci tohto konzultačného procesu boli predložené konkrétne odporúčania týkajúce sa potreby ďalšieho rozvoja spoločného prístupu k normám osobitne zameraným na deti v súlade s oznámením o ochrane migrujúcich detí z roku 2017³. Občianska spoločnosť bola takisto zapojená do konzultácií v rámci procesu konzultačného fóra, ktoré organizoval úrad EASO, na témy ako úvodné kroky konania o azyle (2019).

³ Iniciatíva pre migrujúce deti vyzvala na spoločný prístup k riešeniu problému nezvestných detí (bez sprievodu a odlúčených od rodičov), zavedeniu účinných mechanizmov na boj proti rizikám obchodovania s deťmi, ako aj k prijatiu noriem osobitne zameraných na deti pre konania o azyle.

Komisia vzala do úvahy aj konkrétne odporúčania vnútroštátnych a miestnych orgánov⁴, mimovládnych a medzinárodných organizácií, ako je Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR)⁵, Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM)⁶, ako aj odborných a akademických obcí týkajúce sa spôsobu naplánovania nového začiatku v oblasti migrácie a riešenia súčasných výziev súvisiacich s migráciou, pričom sú chránené normy v oblasti ľudských práv. Podľa ich názoru by nový začiatok reformy mal predstavovať revíziu určitých pravidiel pre určovanie zodpovednosti a poskytnúť mechanizmus povinnej solidarity, a to aj pre osoby vylodené po pátracej a záchranej operácii. Mimovládne organizácie sa takisto zasadujú o spoločný výklad zodpovednosti medzi členskými štátmi a vyzvali, aby revidované dublinské pravidlá zahŕňali trvalejší mechanizmus premiestnenia⁷.

Komisia zohľadnila aj príspevky a štúdie Európskej migračnej siete⁸, ktorá začala činnosť na základe iniciatívy Komisie a v uplynulých rokoch vypracovala viaceré špecializované štúdie a *ad hoc* prieskumy.

Tvorba politiky založená na dôkazoch

Komisia uprednostňuje tvorbu politiky založenej na dôkazoch a odkazuje na samostatný dokument (XXX), ktorý obsahuje relevantné údaje a prvky podporujúce navrhovaný prístup k rôznym výzvam zisteným od roku 2016 s cieľom dokončiť reformu systému CEAS a posilniť európsky právny rámec pre návraty.

• Základné práva

V tomto návrhu sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, ako aj povinnosti prameniace z medzinárodného práva, najmä zo Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov, z Európskeho dohovoru pre ochranu ľudských práv a základných slobôd, Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, Dohovoru Organizácie Spojených národov proti mučeniu a Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa.

Právo na slobodu a voľný pohyb je chránené za predpokladu, že ak sa v rámci konania na hraniciach použije zaistenie, podľa smernice o podmienkach prijímania a smernice o návrate by to bolo opodstatnené iba na základe konkrétnych dôvodov, ktoré sú jednoznačne vymedzené v uvedených smerniciach, ak sa preukáže, že je to nevyhnutné a primerané, na základe individuálneho posúdenia každej veci so zreteľom na súdne preskúmanie, a ako opatrenie len v krajnom prípade, ak sa nemôžu účinne uplatniť iné, miernejšie donucovacie alternatívne opatrenia.

V návrhu sa zaručuje, že záujmy detí budú vždy chránené, najmä pravidlom, že uplatňovanie konania na hraniciach sa vylučuje v prípade maloletých osôb bez sprievodu a rodín s deťmi mladšími ako 12 rokov, pokiaľ nepredstavujú ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného

⁴ Napríklad Berlínsky akčný plán pre novú európsku azylovú politiku, 25. novembra 2019, podpísaný 33 organizáciami a obcami.

⁵ Odporúčania UNHCR týkajúce sa paktu o migrácii a azyle navrhovanom Európskou komisiou, január 2020.

⁶ Odporúčania IOM týkajúce sa nového paktu Európskej únie o migrácii a azyle, február 2020.

⁷ Správa o projekte Centra pre európske politické štúdie (CEPS), *Opatrenia na pátranie a záchranu, vylodovanie a premiestňovanie v Stredozemí. Odplávanie od zodpovednosti?*, jún 2019.

⁸ Všetky štúdie a správy Európskej migračnej siete sú dostupné na adrese: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en.

poriadku členského štátu, alebo pokiaľ žiadateľ nebol na základe vnútroštátneho práva nútene vyhostený z vážnych príčin súvisiacich s verejnou bezpečnosťou alebo verejným poriadkom.

Právo na účinný prostriedok nápravy je primerane zabezpečené, keďže žiadateľ by nemal mať automatické právo zostať na účely odvolania iba v riadne odôvodnených prípadoch uvedených v tomto nariadení, keď je žiadosť pravdepodobne nepodložená.

Je zabezpečené dodržiavanie zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia, keďže v návrhu je stanovené, že všetky účinky rozhodnutia o návrate sa pozastavia dovtedy, kým má žiadateľ právo zostať alebo má povolené zostať na účely podania žiadosti o medzinárodnú ochranu. Okrem toho podľa ustanovení smernice o návrate sa musí zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia dodržiavať počas všetkých fáz konaní o návrate a podávanie odvolaní proti rozhodnutiam o návrate automaticky pozastavuje výkon rozhodnutí, ktorý by predstavoval riziko porušenia uvedenej zásady.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nepredstavuje pre Úniu finančnú ani administratívnu záťaž. Preto nemá vplyv na rozpočet Únie. Členské štáty budú môcť využívať finančné prostriedky pridelené v rámci svojich vnútroštátnych programov z existujúceho Fondu pre azyl, migráciu a integráciu a nového Fondu pre azyl a migráciu na podporu akýchkoľvek investícií potrebných pre infraštruktúru používanú pri konaní na hraniciach. Úrad EASO a agentúra Frontex môžu podporiť členské štáty zamestnancami na rovnaký účel v rámci svojich príslušných mandátov.

- **Monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ**

Komisia podá správu o uplatňovaní nariadenia o konaní o azyle Európskemu parlamentu a Rade do dvoch rokov od jeho nadobudnutia účinnosti a následne každých päť rokov. Členské štáty sú povinné posielat' relevantné informácie na vypracovanie správy Komisii a Agentúre Európskej únie pre azyl. Agentúra bude zároveň prostredníctvom monitorovacieho mechanizmu, ktorý Komisia navrhla zriadiť vo svojej revízií mandátu agentúry, monitorovať, ako členské štáty dosahujú súlad s nariadením⁹.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Cieľom tohto návrhu je vykonať ciele zmeny návrhu nariadenia Komisie o konaní o azyle z roku 2016 a spolu s návrhom nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie, a návrhom, ktorým sa mení smernica o návrate, zaviesť hladké prepojenie medzi všetkými fázami migračného procesu od príchodu po spracovávanie žiadostí o azyl a poskytovanie medzinárodnej ochrany alebo po prípadný návrat žiadateľov, ktorí nepotrebujú medzinárodnú ochranu.

1. Nová fáza pred vstupom

Zvýšený tlak vyplývajúci z príchodov zmiešaných tokov s vysokým podielom migrantov, v prípade ktorých je nízka pravdepodobnosť, že získajú ochranu, je potrebné riešiť použitím nových a účinných nástrojov riadenia migrácie vrátane harmonizovanejších postupov, najmä na vonkajšej hranici, aby sa zabezpečila rýchla identifikácia a zaradenie migrantov do náležitého konania, ako aj rýchle posúdenie ich žiadostí. Na tento účel sa zavádza nová fáza

⁹ COM(2016) 271 final.

pred vstupom pozostávajúca z preverovania [COM(2020) xxx final], zo zdokonaleného zrýchleného konania a z konaní o azyle a návrate na hraniciach.

Pokiaľ ide o konanie na hraniciach, ako už bolo vysvetlené, cieľom tohto návrhu je na jednej strane dosiahnuť, aby konanie na hraniciach bolo pružnejšie, ale rovnako aj účinnejšie pre členské štáty v praxi, a to prispôbením tohto konania praktickým skúsenostiam a skutočným tokom na hlavných migračných trasách. To zahŕňa poskytnutie ďalších dôvodov na jeho využitie a zároveň predĺženie maximálnej dĺžky takého konania. Takéto účinnejšie konanie na hraniciach umožní azylovým a migračným orgánom efektívnejšie posudzovať skutočné žiadosti vo vnútrozemí, rýchlejšie prijímať rozhodnutia, a tým prispievať k lepšiemu a dôveryhodnejšiemu fungovaniu azylovej politiky a politiky v oblasti návratu pri plnom rešpektovaní základných práv. Na druhej strane povinný charakter konania na hraniciach pre určité kategórie žiadateľov je potrebné vnímať v širších súvislostiach celkového súboru opatrení, ktoré Komisia predložila v rámci paktu a v sprievodných, ako aj doteraz prerokúvaných návrhoch. Aj v tomto smere je potrebné zohľadniť praktické skúsenosti. Predovšetkým je potrebné, aby kritériá na určenie toho, či sa má žiadosť posudzovať v rámci konania na hraniciach, boli jednoducho a rýchlo uplatniteľné v praxi. Napokon je takisto potrebné mať na pamäti, že určitý počet osôb, ktorých žiadosti o azyl boli zamietnuté, sa prinajmenšom z krátkodobého hľadiska nepodarí vrátiť v dôsledku nedostatočnej spolupráce tretích krajín.

Konanie na hraniciach sa jednoduchšie využíva, ak je možné už na začiatku (pri vstupe, počas preverovania) dospieť na základe objektívnych kritérií k záveru, či sa má v prípade danej osoby uplatniť.

Je takisto dôležité objasniť, v ktorom okamihu sa konanie o azyle na hraniciach začína uplatňovať. Preto sa upravujú články 26 a 27, aby sa objasnilo, že členský štát musí zaregistrovať žiadosť o azyl po skončení preverovania. To neovplyvňuje právo danej osoby podať žiadosť o azyl okamžite po príchode na územie členského štátu, znamená to len, že žiadosť bude zaregistrovaná, keď sa skončí preverovanie a budú k dispozícii informácie potrebné na prijatie rozhodnutia, či sa má využiť konanie na hraniciach.

2. Rozsah pôsobnosti konania o azyle na hraniciach: určenie, v prípade ktorej osoby sa konanie na hraniciach môže uplatniť a v prípade ktorej sa má uplatniť:

- Po prvé, v novom článku 41 ods. 1 a 2 sa vysvetľuje, že v rámci konania na hraniciach sa môžu posudzovať žiadosti iba v prípadoch, keď žiadateľom ešte nebolo udelené povolenie vstúpiť na územie členského štátu a neboli splnené podmienky na vstup podľa Kódexu schengenských hraníc. Konanie na hraniciach bude nasledovať po preverovaní vykonanom v súlade s nariadením (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o preverovaní], keď žiadosti boli podané na hraničnom priechode na vonkajšej hranici alebo v tranzitnom priestore po zadržaní v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej hranice alebo po vylodení v nadväznosti na pátraciu a záchrannú operáciu.
- V konaní na hraniciach sa môžu prijímať iba rozhodnutia o prípustnosti žiadosti alebo o merite žiadosti, ak sa žiadosť posudzuje v zrýchlenom konaní. Zahŕňa to možnosť uskutočniť konanie na hraniciach v prípadoch, keď členský štát môže považovať tretiu krajinu za „bezpečnú krajinu pôvodu“ alebo „bezpečnú tretiu krajinu“ pre žiadateľa, čo si vyžaduje dôkladnejšie posúdenie situácie žiadateľa. Preto sa pridáva nový dôvod urýchlenia, ktorý je založený na objektívnejších a ľahko

použitelných kritériách. Na základe toho členský štát urýchli posudzovanie žiadostí podaných žiadateľmi pochádzajúcimi z tretích krajín, pre ktoré je podiel kladných rozhodnutí o azyle na celkovom počte rozhodnutí o azyle nižší než 20 % podľa najnovších dostupných ročných priemerných údajov Eurostatu pre celú Úniu. Tento percentuálny podiel je odôvodnený výrazným nárastom počtu žiadostí podaných žiadateľmi pochádzajúcimi z krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí – nižšou než 20 %, a teda je potrebné zaviesť efektívne konania na vybavovanie týchto žiadostí, ktoré sú pravdepodobne nepodložené.

- Podľa nového článku 41 ods. 7 môžu členské štáty popri uplatňovaní konania o azyle na hraniciach vykonať aj proces určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti.
- V novom článku 41 ods. 6 sa vysvetľuje, že žiadateľom, v prípade ktorých sa uplatňuje konanie o azyle na hraniciach, sa neudeľuje povolenie vstúpiť na územie členského štátu.
- **Povinnosť členských štátov uplatniť konanie o azyle na hraniciach v určitých prípadoch:** V novom článku 41 ods. 3 sa stanovuje povinnosť členských štátov uplatniť konanie na hraniciach v prípadoch neregulárneho príchodu na vonkajšiu hranicu alebo po vylovení po pátracej a záchranej operácii a ak sa uplatní jeden z týchto dôvodov: 1. žiadateľ predstavuje riziko pre národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok; 2. žiadateľ zavádzal orgány predkladaním nepravdivých informácií alebo falošných dokladov alebo zadržiavaním relevantných informácií alebo dokumentov, pokiaľ ide o jeho totožnosť alebo štátnu príslušnosť, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na rozhodnutie; 3. žiadateľ je z tretej krajiny, pre ktorú je podiel kladných rozhodnutí o azyle na celkovom počte rozhodnutí o azyle nižší než 20 %.
- **Výnimky z povinnosti uskutočniť konanie o azyle na hraniciach:** Podľa spoločného výkladu nového článku 41 ods. 3 a 5 v prípade maloletých osôb bez sprievodu a maloletých osôb mladších ako 12 rokov a ich rodinných príslušníkov sa konanie na hraniciach uplatňuje, iba ak sa považujú za ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku členského štátu. Nový článok 41 ods. 4 takisto umožňuje členským štátom urobiť výnimky z povinnosti uskutočniť konanie o azyle na hraniciach v prípadoch, keď je od začiatku nepravdepodobné, že by readmisia osôb po zamietavom rozhodnutí o ich žiadosti o azyl bola úspešná. Výnimka bude uplatniteľná v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín, pre ktorých daný členský štát predložil Komisii oznámenie v súlade s článkom 25a ods. 3 vízového kódexu. Takéto oznámenie sa môže predložiť v prípade, keď je členský štát vystavený značným a pretrvávajúcim praktickým problémom v rámci spolupráce s príslušnou treťou krajinou v otázke readmisie neregulárnych migrantov. V článku 41 ods. 4 sa ďalej uvádzajú situácie a uplatniteľné postupy, pri ktorých členské štáty môžu pokračovať v uplatňovaní tejto výnimky alebo ju prestanú uplatňovať, a teda začnú uplatňovať konanie na hraniciach v prípade štátnych príslušníkov dotknutej tretej krajiny.
- **Trvanie konania o azyle na hraniciach:** V novom článku 41 ods. 11 sa uvádza, že maximálna dĺžka trvania konania na hraniciach je 12 týždňov od prvého zaregistrovania žiadosti. Odchyľne od bežnej 10-dňovej lehoty na podanie žiadosti sa žiadosť musí podať najneskôr 5 dní po zaregistrovaní alebo v prípade, že žiadateľ bol premiestnený v súlade s článkom [x] nariadenia o riadení azylu a migrácie, 5 dní odo dňa, keď sa žiadateľ identifikuje príslušným orgánom v zodpovednom členskom

štáte (nový článok 41 ods. 10). Táto odchýlka je odôvodnená skutočnosťou, že v týchto prípadoch žiadateľovi nebolo udelené povolenie vstúpiť na dané územie a oneskorené podanie žiadosti nesmie viesť k oneskoreniu konania na hraniciach a zodpovedajúcej lehoty 12 týždňov.

- **Záruky v konaní o azyle na hraniciach:** V novom článku 41 ods. 5 a 9 sú uvedené prípady, keď sa konanie o azyle na hraniciach neuplatňuje. V prípade maloletých osôb bez sprievodu a rodín s deťmi mladšími ako 12 rokov sa konanie na hraniciach môže uplatniť iba z dôvodov súvisiacich s národnou bezpečnosťou alebo verejným poriadkom, konkrétne keď maloletá osoba bez sprievodu alebo v prípade rodín ktorýkoľvek člen rodiny predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku členského štátu, alebo bol na základe vnútroštátneho práva nútene vyhostený z vážnych príčin súvisiacich s verejnou bezpečnosťou alebo verejným poriadkom. Podľa nového článku 41 ods. 9 členské štáty neuplatnia konanie na hraniciach alebo ho prestanú uplatňovať v určitých prípadoch, napríklad keď dôvody na uplatňovanie konania na hraniciach už neplatia, keď nie je možné poskytnúť potrebnú podporu žiadateľom s osobitnými potrebami v rámci konania, keď existujú zdravotné dôvody na neuplatňovanie konania na hraniciach a keď nie je možné splniť podmienky zaistenia podľa smernice o podmienkach prijímania a konanie na hraniciach sa bez zaistenia nemôže uplatniť. Ak sa konanie na hraniciach neuplatňuje alebo už neuplatňuje, žiadateľ dostane povolenie na vstup na územie členského štátu a jeho žiadosť sa posúdi v rámci uplatniteľného konania o azyle (prípadne aj v rámci zrýchleného konania).
- **Umiestnenie žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje konanie o azyle na hraniciach:** V novom článku 41 ods. 15 sa umožňuje ubytovanie žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach, nielen na miestach na vonkajších hraniciach alebo v tranzitných priestoroch, ale aj v blízkosti takých miest.
- Členské štáty však nemusia poskytnúť potrebné zariadenia na uplatňovanie konania na hraniciach na každom hraničnom priechode alebo na každom úseku vonkajšej hranice, kde môžu byť migranti zadržaní alebo vylodení. Môžu si vybrať miesta kdekoľvek na vonkajšej hranici alebo v jej blízkosti, kde zriadia potrebné zariadenia na tento účel, a presunúť žiadosti, na ktoré sa vzťahuje konanie na hraniciach, na uvedené miesta bez ohľadu na to, kde bola žiadosť o azyl pôvodne podaná. Aby sa však predišlo príliš veľkému počtu presunov žiadateľov na tento účel a nadmernej spotrebe času, členské štáty by sa mali usilovať o vytvorenie potrebných zariadení na miestach, kde očakávajú príchod väčšiny žiadostí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti konania na hraniciach.
- V prípade, že je prekročená prevádzková kapacita týchto miest na účely vybavovania žiadateľov, u ktorých sa uplatňuje konanie na hraniciach, členské štáty môžu dočasne a na najkratší potrebný čas ubytovať žiadateľov na iných miestach na území členského štátu. Táto výnimka by sa mala uplatňovať iba v prípade, že prevádzková kapacita uvedených miest je dočasne prekročená, keďže členské štáty by sa mali usilovať o poskytnutie dostatočnej kapacity na tých miestach so zreteľom na očakávanú zaťaženosť žiadosťami.
- **Nové konanie o uskutočnení návratu na hraniciach:** V novom článku 41a sa zavádza konanie o uskutočnení návratu na hraniciach, ktorým sa nahrádza konanie o návrate na hraniciach uvedené v návrhu prepracovaného znenia smernice o návrate z roku 2018. Konanie o uskutočnení návratu na hraniciach sa uplatňuje v prípade žiadateľov, štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti,

ktorých žiadosti boli zamietnuté v rámci konania o azyle na hraniciach. Osobám, v prípade ktorých sa uplatňuje toto konanie, sa neudeľuje povolenie vstúpiť na územie členského štátu. Tieto osoby by mali byť zadržované na vonkajších hraniciach alebo v ich blízkosti, prípadne v tranzitnom priestore. Ak ich však členské štáty nedokážu zadržiavať na týchto miestach, môžu na to využiť iné miesta na svojom území. Štátnym príslušníkom tretích krajín a osobám bez štátnej príslušnosti, na ktorých sa vzťahuje konanie, môže byť poskytnuté obdobie na dobrovoľný odchod nepresahujúce 15 dní bez toho, aby bola dotknutá možnosť kedykoľvek dobrovoľne splniť povinnosť návratu odchodom z pohraničnej oblasti alebo tranzitného priestoru. Tým by sa znížilo riziko neoprávneného vstupu a pohybu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnenne zdržiavajú na danom území a na ktorých sa vzťahuje konanie o uskutočnení návratu na hraniciach, bez obmedzovania ich možnosti dobrovoľného návratu, a ak to umožňuje vnútroštátne právo, možnosti dostať logistickú, finančnú a inú pomoc. Konanie o uskutočnení návratu na hraniciach nemôže trvať dlhšie ako 12 týždňov odo dňa, keď dotknutá osoba už nemá právo zostať a už nemá povolené zostať, t. j. keď súd zamietol žiadosť žiadateľa o udelenie práva zostať. Toto obdobie dopĺňa obdobie stanovené pre konanie o posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu na hraniciach. Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sa neoprávnenne zdržiavajú na danom území, môžu byť počas tohto obdobia alebo jeho časti v jednotlivých prípadoch zaistení s cieľom uľahčiť a zabezpečiť ich návrat. Uplatnia sa pritom procesné záruky stanovené v smernici o návrate. Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí už boli zaistení (so všetkými platnými zárukami stanovenými v smernici o podmienkach prijímania) počas posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu v rámci konania o azyle na hraniciach, môžu zostať zaistení s cieľom predísť neoprávnenému vstupu a vykonať návrat. V iných prípadoch, a najmä keď štátni príslušníci tretích krajín neboli zaistení počas konania o azyle na hraniciach, sa môže použiť zaistenie počas rovnakého maximálneho obdobia, ak sú splnené dôvody na zaistenie stanovené v prepracovanom znení smernice o návrate (existuje riziko úteku, dotknutá osoba sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy návratu alebo procesu odsunu, alebo daná osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť). Maximálne obdobie zaistenia stanovené v článku 15 ods. 5 a 6 smernice o návrate (maximálne 6 mesiacov, čo sa môže za určitých okolností predĺžiť o ďalšie obdobie najviac 12 mesiacov) zostáva nezmenené, takže obdobie zaistenia, ku ktorému môže dôjsť počas konania o uskutočnení návratu na hraniciach, je súčasťou uvedenej lehoty.

- **Ukončenie konania na hraniciach a právo vstúpiť na územie:** Ak na konci lehoty pre ukončenie konania na hraniciach stále pokračuje konanie o azyle, žiadateľ dostane povolenie vstúpiť na územie členského štátu, aby sa konanie o azyle dokončilo. Vstup sa nepovolí, ak žiadateľ už nemá právo zostať a nie je mu povolené zostať. V prípade, že už bolo vydané rozhodnutie o návrate, u žiadateľa sa namiesto toho uplatňuje konanie o uskutočnení návratu na hraniciach, ktoré nemôže trvať dlhšie než 12 týždňov. Po uplynutí tohto obdobia sa u štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnenne zdržiava na danom území, uplatňuje konanie o návrate zavedené v smernici o návrate.
- **Prenosnosť konaní o azyle a návrate na hraniciach:** Konania o azyle a návrate na hraniciach sa môže uplatňovať v inom členskom štáte, než v ktorom bola podaná žiadosť o azyl. Podľa nového článku 41 ods. 8, ak sú podmienky na uplatňovanie konania na hraniciach splnené v členskom štáte, kde bola žiadosť podaná, členský štát, do ktorého bol žiadateľ premiestnený v súlade s článkom [x] nariadenia (EÚ)

č. XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie], môže uplatňovať konania o azyle a návrate na hraniciach. Konania o azyle a návrate na hraniciach môže takisto uplatňovať členský štát premiestnenia, ak žiadosť o medzinárodnú ochranu bola podaná iba v tomto členskom štáte po premiestnení [nový článok 41 ods. 1 písm. d)].

Z toho vyplýva, že konanie o azyle na hraniciach by sa malo uplatňovať v prípade žiadostí o azyl, ktoré sú jasne podvodné, alebo ak žiadateľ predstavuje hrozbu pre bezpečnosť alebo ak nie je pravdepodobné, že by potreboval medzinárodnú ochranu v dôsledku miery uznaných žiadostí občanov jeho štátnej príslušnosti. Členské štáty si okrem toho môžu zvoliť využitie konania o azyle na hraniciach na základe prípustnosti žiadosti alebo merita žiadosti, ak by sa žiadosť mala posudzovať v zrýchlenom konaní. Napokon v prípadoch, keď je od začiatku nepravdepodobné, že readmisia týchto osôb by po zamietavom rozhodnutí o ich žiadosti o azyl bola úspešná, členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatniť konanie o azyle na hraniciach, ale namiesto toho využiť bežné konanie o azyle. Bežné konanie o azyle by sa uplatnilo pri všetkých ďalších žiadostiach o azyl. Deti bez sprievodu a deti mladšie ako 12 rokov so svojimi rodinnými príslušníkmi budú mať výnimku z konania na hraniciach, pokiaľ v súvislosti s nimi neexistujú bezpečnostné obavy.

3. Ucelené konanie o azyle a návrate

Je potrebné zaviesť hladké prepojenie medzi všetkými fázami migračného procesu aj pre migrantov, ktorí obišli preverovanie alebo dostali povolenie vstúpiť na územie členského štátu, aby sa ich žiadosti o azyl spracovali v rámci bežného konania o azyle. Na tento účel sú potrebné ciele zmeny návrhu Komisie z roku 2016, ktoré majú brániť migrantom, aby zdržiavali konania s jediným cieľom, a to zabrániť svojmu odsunu z Únie a zneužívať azylový systém. Týka sa to konkrétne účinnosti odvolacieho konania, najmä pokiaľ ide o konanie na hraniciach, a súvisiaceho práva žiadateľa zostať (odkladný účinok), obzvlášť vo vzťahu k následným žiadostiam, čo je otázka, ktorú nastolili viaceré členské štáty počas konzultácií o novom pakte.

– **Zjednodušenie konaní o azyle a návrate vrátane odvolaní**

– V novom článku 35a sa od členských štátov požaduje, aby rozhodnutia o azyle a návrate vydávali v rámci toho istého aktu alebo, ak sa vydávajú v rámci samostatných aktov, aby sa vydávali v tom istom čase a spoločne. V novom článku 53 ods. 1 sa zjednodušujú odvolacie konania o azyle a návrate zabezpečením práva na účinný prostriedok nápravy pre rozhodnutia o azyle aj o návrate pred tým istým súdom alebo tribunálom a v rámci toho istého súdneho konania a s rovnakými lehotami. Tieto pravidlá zabezpečujú, že konanie o návrate sa zbytočne neoneskorí, a znižujú riziko, že odmietnutý žiadateľ o azyl utečie alebo zabráni svojmu odsunu, pričom zaisťujú rešpektovanie základného práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom alebo tribunálom.

- Komisia vo svojom návrhu z roku 2016 navrhla, že členské štáty môžu stanoviť výnimku z práva zostať na ich území v prípade následných žiadostí, ak následnú žiadosť zamietol rozhodujúci orgán ako nepodloženú alebo zjavne nepodloženú, alebo v prípade druhej následnej žiadosti. So zreteľom na konzultácie s členskými štátmi Komisia zastáva názor, že existuje priestor na poskytnutie ďalších výnimiek z práva zostať v prípade následných žiadostí za predpokladu, že takéto výnimky by boli starostlivo vymedzené. Preto podľa nového písmena a) článku 43 ods. 1 by sa žiadateľovi, ktorý podá následnú žiadosť, nemalo povoliť zostať až do finalizácie rozhodnutia, ktorým sa žiadosť vyhlási za neprípustnú, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky: odsun je okamžitý; musí byť zrejme, že žiadosť bola podaná výlučne s cieľom

odloženia alebo marenia odsunu; rozhodujúcemu orgánu musí byť okamžite zrejmé, že neboli predložené žiadne nové prvky; neexistuje riziko vyhostenia alebo vrátenia; následná žiadosť bola podaná do jedného roka od rozhodnutia rozhodujúceho orgánu o pôvodnej žiadosti. Aby členské štáty mohli uplatňovať toto pravidlo, budú musieť zorganizovať konania tak, aby rozhodujúci orgán mohol prijať také rozhodnutie s posúdením, či sú všetky uvedené kritériá splnené, čo najrýchlejšie po podaní následnej žiadosti, keďže inak sa bude uplatňovať hlavné pravidlo, podľa ktorého má žiadateľ právo zostať, kým sa následná žiadosť posudzuje.

- V záujme prehľadnosti sú do tohto návrhu zahrnuté články 53 a 54 v celom rozsahu. Nenavrhujú sa žiadne výrazné zmeny návrhu z roku 2016, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa základnej zásady účinného prostriedku nápravy, tlmočenia a prekladu počas fázy odvolania, a o konanie súvisiace s udeľovaním práva zostať.
- V novom článku 53 ods. 2 sa zachováva možnosť, ktorá v súčasnosti existuje podľa smernice o konaní o azyle, považovať odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa zamieta žiadosť ako nepodložená, pokiaľ ide o postavenie utečenca, za neprípustné v súlade s vnútroštátnym právom, ak postavenie osoby s doplnkovou ochranou poskytnutou členským štátom zabezpečuje tie isté práva a výhody ako postavenie utečenca podľa práva Únie a vnútroštátneho práva.
- Nový článok 53 ods. 7 obsahuje minimálny a maximálny časový rámec pre žiadateľov na podávanie odvolaní prvej úrovne na rozdiel od presných lehôt navrhovaných v roku 2016 s cieľom zabezpečiť určitú mieru harmonizácie s ohľadom na názory členských štátov vyjadrené počas rokovaní o návrhu z roku 2016. Na tento účel sa rozlišuje medzi rozhodnutiami prijatými v zrýchlenom konaní alebo v konaní na hraniciach, pre ktoré môžu byť lehoty na podanie odvolania kratšie, čo platí aj pre následné žiadosti, a ostatnými rozhodnutiami.
- Podľa nového článku 53 ods. 9 členské štáty neposkytnú žiadateľom možnosť podať ďalšie odvolanie proti rozhodnutiu o prvom odvolaní proti rozhodnutiu prijatému v rámci konania na hraniciach.
- V novom článku 54 ods. 1 sa vysvetľuje, že všetky právne účinky rozhodnutia o návrate vydaného spolu s rozhodnutím, ktorým sa zamieta žiadosť o medzinárodnú ochranu, sa pozastavia dovtedy, kým má žiadateľ právo zostať alebo má povolené zostať v súlade s týmto nariadením. Je to v súlade s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-181/16, Gnandi, v ktorom je vysvetlené, že právne účinky rozhodnutia o návrate sa musia pozastaviť, ak odvolanie proti zamietnutiu žiadosti o medzinárodnú ochranu pokračuje a ak štátny príslušník tretej krajiny má právo zostať v súlade s nariadením o konaní o azyle.
- V novom článku 54 ods. 3 sa rozširuje škála okolností, v rámci ktorých žiadateľ nemá automatické právo zostať na účely odvolania, čo zahŕňa aj rozhodnutia o zamietnutí následných žiadostí, rozhodnutia o odňatí medzinárodnej ochrany v osobitných prípadoch, keď sa uplatnia dôvody na vylúčenie alebo keď sa osoba, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, považuje za ohrozenie bezpečnosti členského štátu alebo bola odsúdená za obzvlášť závažný trestný čin.

- Pre uvedené situácie sa v návrhu zachováva všeobecná zásada, že žiadatelia majú právo zostať na území členských štátov, pokiaľ neuplynie lehota na podanie žiadosti súdu o povolenie zostať, a ak žiadateľ takú žiadosť podal, toto právo trvá do rozhodnutia súdu alebo tribunálu o tom, či žiadateľ dostane alebo nedostane povolenie zostať. V novom článku 54 ods. 7 sa však vo forme výnimky poskytuje možnosť neudelit' toto právo zostať v prípade odvolania proti rozhodnutiu, ktorým sa zamietá následná žiadosť, bez toho, aby bola dotknutá zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia. V týchto situáciách boli žiadosti žiadateľa posudzované podľa merita najmenej trikrát: pôvodná žiadosť posúdená rozhodujúcim orgánom, prinajmenšom jedna úroveň odvolania a ešte ďalšie posúdenie jeho následnej žiadosti podľa merita. Za týchto okolností je preto primerané umožniť, aby rozhodnutie o návrate bolo vykonateľné okamžite. Takáto možnosť by sa však mala poskytovať iba na základe rovnakých podmienok ako v článku 43 (pozri vyššie) s výnimkou pravidla jedného roka, keďže odvolanie proti rozhodnutiu o následnej žiadosti sa musí v každom prípade podať v rámci stanovených lehôt.

– **Následné žiadosti:** S cieľom odrádzať od zneužívania následných žiadostí alebo od ich podávania na poslednú chvíľu sa navrhujú prísnejšie pravidlá pre situácie, keď členské štáty môžu žiadateľom povoliť zostať v prípade následných žiadostí.

- Spojenie predtým vysvetlených pravidiel znamená, že pre následné žiadosti sa budú uplatňovať tieto pravidlá:
 - Následná žiadosť má vo všeobecnosti automatický odkladný účinok v administratívnej fáze.
 - Následná žiadosť vo výnimočných prípadoch nemá odkladný účinok v administratívnej fáze, ak sa podá počas posledných fáz konania o návrate s cieľom marenia odsunu a ak je okamžite zrejmé, že neboli predložené žiadne nové prvky. Táto výnimka je uplatniteľná iba v priebehu jedného roka od okamihu, keď bolo prijaté rozhodnutie o prvej žiadosti.
 - Odvolanie proti zamietavému rozhodnutiu o následnej žiadosti nemá automatický odkladný účinok, ale môže ho požadovať žiadateľ, a kým sa touto žiadosťou zaoberá súd, žiadateľ má právo zostať.
 - Členské štáty sa však môžu odchýliť od tohto pravidla a stanoviť, že vo fáze odvolania neexistuje odkladný účinok a žiadateľ nemá právo zostať až do podania žiadosti o udelenie takéhoto práva, ak sú splnené určité predtým uvedené podmienky.
 - Druhé alebo následné odvolanie proti zamietavému rozhodnutiu o následnej žiadosti nemá automatický odkladný účinok.

Zmenený návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje
smernica 2013/32/EÚ**

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje spoločné konanie o medzinárodnej ochrane v Únii a zrušuje smernica 2013/32/EÚ, COM(2016) 467 final sa mení takto.

(1) Prvá citácia sa nahrádza takto:

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 78 ods. 2 písm. d) a článok 79 ods. 2 písm. c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(2) Odôvodnenie 31 sa nahrádza takto:

„(31) S cieľom zaručiť práva žiadateľa by sa malo rozhodnutie o jeho žiadosti poskytnúť písomne. Ak sa rozhodnutím neposkytne medzinárodná ochrana, žiadateľovi by sa mali oznámiť skutkové a právne dôvody, informácie o dôsledkoch rozhodnutia a modalities týkajúce sa napadnutia uvedeného rozhodnutia.

(31a) S cieľom zvýšiť efektívnosť konaní a znížiť riziko úteku a pravdepodobnosť neoprávnených pohybov by nemali existovať žiadne procesné časové medzery medzi vydaním zamietavého rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu a rozhodnutím o návrate. Žiadateľom, ktorých žiadosti boli zamietnuté, by sa malo bezodkladne vydať rozhodnutie o návrate. Bez toho, aby bolo dotknuté právo na účinný prostriedok nápravy, rozhodnutie o návrate by malo byť buď súčasťou zamietavého rozhodnutia o žiadosti o medzinárodnú ochranu, alebo ak ide o samostatný akt, malo by sa vydávať súčasne a spolu so zamietavým rozhodnutím.“

(3) Za odôvodnenie 39 sa vkladá toto odôvodnenie:

„(39a) V záujme rýchlych a spravodlivých konaní pre všetkých žiadateľov a zároveň zabezpečenia toho, aby sa pobyt žiadateľov, ktorí nespĺňajú podmienky na poskytnutie medzinárodnej ochrany v Únii, bezdôvodne nepredlžoval, vrátane osôb, ktoré sú štátnymi príslušníkmi tretích krajín oslobodených od vízovej povinnosti podľa nariadenia (EÚ) 2018/1806, by členské štáty mali urýchliť posudzovanie žiadostí žiadateľov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretej krajiny alebo, v prípade osôb bez štátnej príslušnosti, ktorí mali v minulosti obvyklý pobyt v tretej krajine, v prípade ktorej je podiel rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany na celkovom počte rozhodnutí v danej tretej krajine nižší ako 20 %. Ak od uverejnenia príslušných údajov Eurostatu a po zohľadnení usmernenia podľa článku 10

nariadenia XX/XX o Európskej agentúre pre azyl došlo v dotknutej tretej krajine k významnej zmene alebo ak žiadateľ patrí do osobitnej kategórie osôb, v prípade ktorých sa nízka miera uznaných žiadostí nemôže považovať za reprezentatívnu z hľadiska ich potrieb ochrany v dôsledku existencie osobitného dôvodu prenasledovania, posúdenie žiadosti by sa nemalo urýchliť. Prípady, keď sa tretia krajina môže považovať za bezpečnú krajinu pôvodu alebo za bezpečnú tretiu krajinu pre žiadateľa v zmysle tohto nariadenia, by mali naďalej predstavovať samostatný dôvod pre zrýchlené konanie, resp. konanie o prípustnosti žiadosti.

(4) Odôvodnenie 40 sa nahrádza takto:

„(40) Mnohé žiadosti o medzinárodnú ochranu sú podané na vonkajšej hranici alebo v tranzitnom priestore členského štátu, často osobami zadržanými v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajších hraníc alebo vylodenými po pátracej a záchranej operácii. Aby bolo možné vykonať identifikáciu osôb a kontroly zdravotného stavu a bezpečnostné kontroly na vonkajších hraniciach a nasmerovať štátnych príslušníkov tretích krajín a osoby bez štátnej príslušnosti do príslušných konaní, je potrebné zaviesť preverovanie. Všetky fázy príslušných konaní pre všetky neregulárne príchody by mali byť plynulé a účinne prepojené. Po preverení by štátni príslušníci tretích krajín a osoby bez štátnej príslušnosti mali byť nasmerovaní do príslušných konaní o azyle alebo návrate alebo by im mal byť odopretý vstup. Preto by sa mala zaviesť fáza pred vstupom pozostávajúca z preverovania a konaní o azyle a návrate na hraniciach.“

(5) Za odôvodnenie 40 sa vkladajú tieto odôvodnenia:

„(40a) Účelom konaní o azyle a návrate na hraniciach by malo byť rýchlo na vonkajších hraniciach posúdiť, či sú žiadosti nepodložené alebo neprípustné, a rýchlo vrátiť osoby, ktoré nemajú právo zostať, a zároveň zabezpečiť, aby osoby s opodstatnenými žiadosťami boli nasmerované do riadneho konania a aby sa im poskytol rýchly prístup k medzinárodnej ochrane. Členské štáty by preto mali mať možnosť požadovať od žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby zostali na vonkajšej hranici alebo v tranzitnom priestore s cieľom posúdiť prípustnosť žiadostí. Za presne vymedzených okolností by členské štáty mali mať možnosť zaistiť posúdenie merita žiadosti a v prípade zamietnutia žiadosti zaistiť návrat dotknutých štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti na vonkajších hraniciach.

(40b) Členský štát by mal posúdiť žiadosti v rámci konania na hraniciach vtedy, keď je žiadateľ hrozbou pre národnú bezpečnosť alebo verejný poriadok, keď žiadateľ zavádzal orgány predkladaním nepravdivých informácií alebo falošných dokladov, alebo zadržívaním relevantných informácií alebo dokladov, pokiaľ ide o jeho totožnosť alebo štátnu príslušnosť, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na rozhodnutie, a keď je pravdepodobné, že žiadosť je nepodložená, pretože žiadateľ má štátnu príslušnosť tretej krajiny, v prípade ktorej je podiel rozhodnutí o poskytnutí medzinárodnej ochrany na celkovom počte rozhodnutí v danej tretej krajine nižší ako 20 %. V iných prípadoch, napríklad keď je žiadateľ z bezpečnej krajiny pôvodu alebo bezpečnej tretej krajiny, by použitie konania na hraniciach malo byť pre členské štáty nepovinné.

(40c) Pri uplatňovaní konania na hraniciach na účely posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa prijali potrebné opatrenia na ubytovanie žiadateľov na vonkajšej hranici alebo v tranzitnom priestore alebo v ich blízkosti v súlade so smernicou XXX/XXX/EÚ [smernica o podmienkach prijímania]. Členské štáty môžu spracovať žiadosti na inom mieste na vonkajších

hraniciach, ako je miesto, kde bola žiadosť podaná, transferom žiadateľov na konkrétne miesto na vonkajších hraniciach alebo v ich blízkosti, na ktorom existujú vhodné zariadenia. Členské štáty by si mali zachovať diskrečnú právomoc rozhodnúť o tom, na ktorých konkrétnych miestach na vonkajších hraniciach by sa takéto zariadenia mali zriadiť. Členské štáty by sa však mali snažiť obmedziť potrebu transferu žiadateľov na tento účel, a preto by sa mali usilovať zriadiť zariadenia s dostatočnou kapacitou na hraničných priechodoch alebo na úsekoch vonkajších hraníc, na ktorých sa podáva väčšina žiadostí o medzinárodnú ochranu, a to aj s prihliadnutím na dĺžku vonkajších hraníc a počet hraničných priechodov alebo tranzitných priestorov. Komisiu by mali informovať o konkrétnych miestach na vonkajších hraniciach, v tranzitných priestoroch alebo v blízkosti vonkajších hraníc, na ktorých sa konania na hraniciach budú vykonávať.

V prípadoch, keď sa uplatňuje konanie na hraniciach a kapacita miest na vonkajších hraniciach alebo v ich blízkosti je dočasne prekročená, môžu členské štáty čo najkratší možný čas spracúvať tieto žiadosti na inom mieste na svojom území.

- (40d) Ak je použitie konania na hraniciach povinnosťou, od členských štátov by sa výnimočne nemalo vyžadovať, aby ho uplatňovali pri posudzovaní žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných štátnymi príslušníkmi tretej krajiny, ktorá dostatočne nespolupracuje v oblasti readmisie, keďže v tomto prípade by bol rýchly návrat dotknutých osôb po zamietnutí ich žiadostí nepravdepodobný. Určenie toho, či tretia krajina dostatočne spolupracuje v oblasti readmisie, by sa malo zakladať na postupoch stanovených v článku 25a nariadenia (ES) č. 810/2009.
- (40e) Konanie na hraniciach na účely posúdenia žiadostí o medzinárodnú ochranu by malo trvať čo najkratšie a zároveň by malo zaručiť úplné a spravodlivé posúdenie žiadostí. V žiadnom prípade by nemalo trvať viac ako 12 týždňov. Táto lehota by sa mala chápať ako samostatná lehota pre konanie o azyle na hraniciach, ktorá zahŕňa rozhodnutie o posúdení žiadosti, ako aj prípadné rozhodnutie o odvolaní prvého stupňa. V rámci tejto lehoty môžu členské štáty vo vnútroštátnom práve stanoviť lehotu tak pre správnu fázu, ako aj pre fázu odvolania, ale mali by ich stanoviť tak, aby sa zabezpečilo, že konanie o posúdení žiadosti sa ukončí a prípadné rozhodnutie o odvolaní prvého stupňa sa následne vydá v tejto maximálnej lehote 12 týždňov. Ak členský štát v tejto lehote napriek tomu neprijal príslušné rozhodnutia, žiadateľovi by sa mal v zásade povoliť vstup na územie členského štátu. Vstup na územie by sa však nemal povoliť, ak žiadateľ nemá právo zostať, ak nepožiadal o povolenie zostať na účely odvolacieho konania alebo ak súd alebo tribunál rozhodol, že by sa mu nemalo povoliť zostať dovtedy, kým sa nerozhodne v odvolacom konaní. V takýchto prípadoch by sa v záujme zabezpečenia kontinuity medzi konaním o azyle a konaním o návrate malo konanie o návrate takisto uskutočniť v rámci konania na hraniciach v lehote nepresahujúcej 12 týždňov. Táto lehota by sa mala počítat' od okamihu, keď žiadateľ, štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti už nemajú právo zostať alebo im nie je povolené zostať.
- (40f) Hoci sa konanie na hraniciach na účely posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu môže uplatniť bez použitia zaistenia, členské štáty by napriek tomu mali mať možnosť uplatniť dôvody zaistenia počas konania na hraniciach v súlade s ustanoveniami smernice (EÚ) XXX/XXX [o podmienkach prijímania] s cieľom rozhodnúť o práve žiadateľa vstúpiť na územie. Ak sa počas takéhoto konania použije zaistenie, mali by sa uplatňovať ustanovenia smernice (EÚ) XXX/XXX [o podmienkach prijímania] o zaistení vrátane záruk pre zaistených žiadateľov,

skutočnosti, že je potrebné individuálne posúdiť každý prípad, zaručenia súdneho preskúmania a dodržiavania podmienok zaistenia.

- (40g) Ak je žiadosť zamietnutá v rámci konania na hraniciach, malo by sa bezodkladne vydať rozhodnutie o návrate tohto žiadateľa, štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti alebo, ak sú splnené podmienky článku 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399¹⁰, mal by sa takémuto žiadateľovi, štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátnej príslušnosti odprieť vstup. S cieľom zaručiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorých žiadosť bola zamietnutá v rámci konania na hraniciach, ak sa členský štát rozhodne neuplatňovať ustanovenia smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate] podľa článku 2 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice a nevydá rozhodnutie o návrate dotknutého štátneho príslušníka tretej krajiny, zaobchádzanie s dotknutým žiadateľom, so štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo s osobou bez štátnej príslušnosti a úroveň ich ochrany, by mali byť v súlade s článkom 4 ods. 4 smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate] a rovnocenné so zaobchádzaním a s úrovňou ochrany, ktoré sa uplatňujú v prípade osôb, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o návrate.
- (40h) Pri uplatňovaní konania na hraniciach na účely vykonania návratu by sa mali uplatňovať určité ustanovenia [prepracovaného znenia smernice o návrate], keďže upravujú prvky konania o návrate, ktoré nie sú stanovené v tomto nariadení, najmä tie, ktoré sa týkajú vymedzenia pojmov, priaznivejších ustanovení, zásady zákazu vyhostenia alebo vrátenia, najlepšieho záujmu dieťaťa, rodinného života a zdravotného stavu, rizika úteku, povinnosti spolupracovať, lehoty na dobrovoľný odchod, rozhodnutia o návrate, odsunu, odkladu odsunu, návratu a odsunu maloletých osôb bez sprievodu, zákazu vstupu, záruk v období pred návratom, zaistenia, podmienok zaistenia, zaistenia maloletých osôb a rodín a mimoriadnych situácií. S cieľom znížiť riziko neoprávneného vstupu a pohybu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach na účely vykonania návratu, sa neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín môže poskytnúť lehota na dobrovoľný odchod nepresahujúca 15 dní bez toho, aby bola dotknutá možnosť kedykoľvek dobrovoľne splniť povinnosť návratu.
- (40i) Ak žiadateľ, štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí boli zaistení počas konania na hraniciach na účely posúdenia ich žiadosti o medzinárodnú ochranu, už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať, členské štáty by mali mať možnosť pokračovať v zaistení s cieľom zabrániť vstupu na územie a viesť konanie o návrate pri dodržaní záruk a podmienok zaistenia stanovených v smernici XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate]. Žiadateľ, štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí neboli zaistení počas konania na hraniciach na účely posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu a ktorí už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať, by mohli byť zaistení aj vtedy, keď existuje riziko úteku, keď sa vyhýbajú alebo bránia návratu alebo keď predstavujú riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť. Zaistenie by malo trvať čo najkratšie a nemalo by presiahnuť maximálne trvanie konania na hraniciach na účely vykonania návratu. Ak sa neoprávnene sa

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

zdržiavajúci štátny príslušník tretej krajiny nevráti alebo nie je odsunutý v uvedenej lehote a konanie na hraniciach na účely vykonania návratu sa prestane uplatňovať, mali by sa použiť ustanovenia [prepracovaného znenia smernice o návrate]. Maximálne obdobie zaistenia stanovené v článku 15 uvedenej smernice by malo zahŕňať obdobie zaistenia uplatnené počas konania na hraniciach na účely vykonania návratu.

(40j) Členský štát, do ktorého je žiadateľ premiestnený v súlade s nariadením (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie], by mal mať možnosť posúdiť žiadosť v konaní na hraniciach za predpokladu, že žiadateľovi ešte nebolo povolené vstúpiť na územie členských štátov a že sú splnené podmienky na uplatnenie takéhoto postupu členským štátom, z ktorého bol žiadateľ premiestnený.“

(6) Za odôvodnenie 44 sa vkladá toto odôvodnenie:

„(44a) Žiadateľovi, ktorý podá následnú žiadosť na poslednú chvíľu len s cieľom oddialiť alebo zmať svoj odsun, by sa nemalo povoliť zostať až do finalizácie rozhodnutia, ktorým sa žiadosť vyhlasuje za neprípustnú v prípadoch, keď je rozhodujúcemu orgánu okamžite jasné, že neboli predložené žiadne nové skutočnosti a neexistuje riziko vyhostenia alebo vrátenia, a za predpokladu, že žiadosť je podaná do jedného roka od rozhodnutia rozhodujúceho orgánu o prvej žiadosti. Rozhodujúci orgán vydá rozhodnutie podľa vnútroštátneho práva, ktorým potvrdí, že tieto kritériá sú splnené, na základe čoho možno žiadateľovi nepovoliť zostať.“

(7) Odôvodnenia 65 a 66 sa nahrádzajú takto:

„(65) Aby žiadateľ mohol uplatniť svoje právo na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu, ktorým sa zamietajú žiadosti o medzinárodnú ochranu, všetky účinky rozhodnutia o návrate by sa mali automaticky pozastaviť, kým má žiadateľ právo zostať na území členského štátu alebo mu je povolené zostať na tomto území. S cieľom zlepšiť účinnosť konaní na vonkajších hraniciach a zároveň zabezpečiť dodržiavanie práva na účinný prostriedok nápravy by odvolania proti rozhodnutiam prijatým v súvislosti s konaním na hraniciach mali prebiehať len pred jedinou úrovňou jurisdikcie súdu alebo tribunálu.

(66) Žiadatelia by mali mať v zásade právo zostať na území členského štátu dovtedy, kým neuplynie lehota na podanie odvolania na súd alebo tribunál prvého stupňa, a ak sa takéto právo uplatní v stanovenej lehote, až do rozhodnutia o odvolaní. Žiadateľ by nemal mať automatické právo zostať na účely odvolania len v obmedzených prípadoch stanovených v tomto nariadení, keď sú žiadosti pravdepodobne nepodložené.“

(8) Za odôvodnenie 66 sa vkladajú tieto odôvodnenia:

„(66a) V prípadoch, keď žiadateľ nemá automatické právo zostať na účely odvolania, súd alebo tribunál by mal mať stále možnosť povoliť žiadateľovi zostať na území členského štátu až do rozhodnutia o odvolaní, a to na žiadosť žiadateľa alebo z úradnej moci. V takýchto prípadoch by žiadatelia mali mať právo zostať dovtedy, kým neuplynie lehota, počas ktorej môžu súdu alebo tribunálu podať žiadosť o povolenie zostať, a ak žiadateľ takúto žiadosť podal v stanovenej lehote, do rozhodnutia príslušného súdu alebo tribunálu. S cieľom odrádzať od podávania podvodných alebo následných žiadostí na poslednú chvíľu by členské štáty mali mať možnosť vo vnútroštátnom práve stanoviť, že žiadatelia by nemali mať právo zostať počas uvedeného obdobia v prípade, že sú ich následné žiadosti zamietnuté, aby sa zabránilo podávaniu ďalších nepodložených následných žiadostí. V kontexte konania

na určenie toho, či by sa žiadateľovi malo povoliť zostať až do rozhodnutia o odvolaní, by sa malo primerane zaručiť právo žiadateľa na obhajobu tým, že sa mu poskytne potrebný výklad a právna pomoc. Okrem toho by príslušný súd alebo tribunál mal mať možnosť preskúmať rozhodnutie o zamietnutí poskytnutia medzinárodnej ochrany zo skutkového a právneho hľadiska.

- (66b) S cieľom zabezpečiť účinné návraty by žiadatelia nemali mať právo zostať na území členského štátu vo fáze druhého alebo ďalšieho stupňa odvolania na súde alebo tribunáli proti zamietavému rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu bez toho, aby bola dotknutá možnosť súdu alebo tribunálu povoliť žiadateľovi zostať. Okrem toho by členské štáty nemali žiadateľom poskytovať možnosť podať ďalšie odvolanie proti prvému rozhodnutiu o odvolaní v súvislosti s rozhodnutím prijatým v rámci konania na hraniciach.
- (66c) Aby sa zaistila konzistentnosť právneho preskúmania rozhodnutia, ktorým sa zamietajú žiadosti o medzinárodnú ochranu, a súvisiaceho rozhodnutia o návrate, ktoré vykonáva súd alebo tribunál, a s cieľom urýchliť preskúmanie prípadu a znížiť zaťaženie príslušných súdnych orgánov by takéto rozhodnutia mali byť predmetom spoločného konania pred tým istým súdom alebo tribunálom.
- (66d) S cieľom zabezpečiť spravodlivosť a objektívnosť pri správe žiadostí a účinnosť spoločného konania o medzinárodnej ochrane by sa mali stanoviť lehoty pre správne konanie.
- (9) [UK – odôvodnenie 77]
- (10) V článku 4 bode 1 sa dopĺňa toto písmeno:
i) „rodinný príslušník“
- (11) V článku 26 sa dopĺňa tento odsek:
„3. V prípade štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje preverovanie uvedené v článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o preverovaní], sa odseky 1 a 2 uplatňujú až po skončení preverovania.“
- (12) V článku 27 sa dopĺňajú tieto odseky:
„5. V prípade štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje preverovanie uvedené v článku 3 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o preverovaní], sa odseky 1 až 4 uplatňujú až po skončení preverovania.
6. Ak počas preverovania nebolo možné odobrať biometrické údaje v súlade s nariadením (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie Eurodac] alebo ak žiadateľ nebol predmetom preverovania, príslušné orgány odoberú biometrické údaje najneskôr pri registrácii žiadosti o medzinárodnú ochranu a zašlú ich spolu s údajmi uvedenými v článku 12 písm. c) až p) nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie Eurodac] do centrálného systému a do spoločnej databázy údajov o totožnosti v súlade s uvedeným nariadením.“
- (13) Vkladá sa tento nový článok 35a:

„Článok 35a

Zamietnutie žiadosti a vydanie rozhodnutia o návrate

Ak je žiadosť zamietnutá ako neprípustná, nepodložená alebo preukázateľne nepodložená, pokiaľ ide o postavenie utečenca aj postavenie osoby s doplnkovou ochranou, alebo ako

konkludentne alebo výslovne späťvzatá, členské štáty vydajú rozhodnutie o návrate, ktoré je v súlade so smernicou XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate]. Rozhodnutie o návrate sa vydá ako súčasť rozhodnutia, ktorým sa zamieta žiadosť o medzinárodnú ochranu, alebo v samostatnom akte. Ak sa rozhodnutie o návrate vydáva ako samostatný akt, vydá sa súčasne a spolu s rozhodnutím, ktorým sa zamieta žiadosť o medzinárodnú ochranu.“

(14) Článok 40 sa mení takto:

a) v odseku 1 sa dopĺňa toto písmeno:

„i) žiadateľ je štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo, v prípade osôb bez štátnej príslušnosti, mal v minulosti obvyklý pobyt v tretej krajine, v prípade ktorej je podiel rozhodnutí rozhodujúceho orgánu o poskytnutí medzinárodnej ochrany podľa najnovších dostupných priemerných ročných údajov Eurostatu za celú Úniu 20 % alebo menej, pokiaľ v dotknutej tretej krajine nedošlo od uverejnenia príslušných údajov Eurostatu k významnej zmene alebo pokiaľ žiadateľ nepatrí do kategórie osôb, v prípade ktorých sa podiel 20 % alebo menej nemôže považovať za reprezentatívny na účely ich potrieb ochrany;“;

b) v odseku 5 sa dopĺňa toto písmeno:

„c) žiadateľ je štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo, v prípade osôb bez štátnej príslušnosti, mal v minulosti obvyklý pobyt v tretej krajine, v prípade ktorej je podiel rozhodnutí rozhodujúceho orgánu o poskytnutí medzinárodnej ochrany podľa najnovších dostupných priemerných ročných údajov Eurostatu za celú Úniu 20 % alebo menej, pokiaľ v dotknutej tretej krajine nedošlo od uverejnenia príslušných údajov Eurostatu k významnej zmene alebo pokiaľ žiadateľ nepatrí do kategórie osôb, v prípade ktorých sa podiel 20 % alebo menej nemôže považovať za reprezentatívny na účely ich potrieb ochrany;“

(15) Článok 41 sa nahrádza takto:

„Článok 41

Konanie na hraniciach na účely posúdenia žiadostí o medzinárodnú ochranu

1. V nadväznosti na postup preverovania vykonaný v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o preverovaní] a za predpokladu, že žiadateľovi ešte nebolo povolené vstúpiť na územie členských štátov, môže členský štát posúdiť žiadosť v rámci konania na hraniciach, ak túto žiadosť podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí nespĺňajú podmienky pre vstup na územie členského štátu stanovené v článku 6 nariadenia (EÚ) 2016/399. Konanie na hraniciach sa môže uskutočniť:
 - a) na základe žiadosti podanej na hraničnom priechode na vonkajších hraniciach alebo v tranzitnom priestore;
 - b) po zadržaní v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajších hraníc;
 - c) po vylodení na území členského štátu po pátracej a záchranej operácii;
 - d) po premiestnení v súlade s článkom [X] nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [bývalé dublinské nariadenie].
2. Ak sa uplatňuje konanie na hraniciach, môžu sa prijať rozhodnutia o:
 - a) neprípustnosti žiadosti v súlade s článkom 36;

- b) merite žiadosti v zrýchlenom konaní v prípadoch uvedených v článku 40 ods. 1.
3. Členský štát posúdi žiadosť v rámci konania na hraniciach v prípadoch uvedených v odseku 1, ak nastali okolnosti uvedené v článku 40 ods. 1 písm. c), f) alebo i).
4. Členský štát sa môže rozhodnúť neuplatňovať odsek 3 na štátnych príslušníkov tretích krajín, v súvislosti s ktorými tento členský štát predložil Komisii oznámenie v súlade s článkom 25a ods. 3 nariadenia (ES) č. 810/2009, alebo na osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré majú obvyklý pobyt v takýchto tretích krajinách.
- Ak sa Komisia po preskúmaní vykonanom v súlade s článkom 25a ods. 4 nariadenia (ES) č. 810/2009 domnieva, že tretia krajina spolupracuje dostatočne, členský štát opäť uplatní ustanovenia odseku 3.
- Ak sa Komisia domnieva, že dotknutá tretia krajina nespupracuje dostatočne, členský štát môže naďalej neuplatňovať odsek 3:
- a) dovtedy, kým nedôjde k zrušeniu alebo zmene vykonávacieho aktu, ktorý predtým prijala Rada v súlade s článkom 25a ods. 5 nariadenia (ES) č. 810/2009;
- b) ak sa Komisia nedomnieva, že je potrebné prijať opatrenie v súlade s článkom 25a nariadenia (ES) č. 810/2009, dovtedy, kým Komisia vo svojom posúdení vykonanom v súlade s odsekom 2 uvedeného článku neoznámí, že došlo k podstatným zmenám v spolupráci dotknutej tretej krajiny.
5. Konanie na hraniciach sa môže uplatniť na maloleté osoby bez sprievodu a na maloleté osoby mladšie ako 12 rokov a ich rodinných príslušníkov len v prípadoch uvedených v článku 40 ods. 5 písm. b).
6. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 9 a 11, žiadateľom, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach, sa nepovolí vstup na územie členského štátu.
7. Pri uplatňovaní konania na hraniciach môžu členské štáty vykonať postup na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie], bez toho, aby boli dotknuté lehoty stanovené v odseku 11.
8. Ak sú podmienky na uplatnenie konania na hraniciach splnené v členskom štáte, z ktorého je žiadateľ premiestnený, členský štát, do ktorého je žiadateľ premiestnený, môže uplatniť konanie na hraniciach v súlade s článkom [x] nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie], a to aj v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. d).
9. Členské štáty neuplatnia konanie na hraniciach alebo ho prestanú uplatňovať, ak:
- a) sa rozhodujúci orgán domnieva, že neexistujú alebo prestali existovať dôvody na zamietnutie žiadosti ako neprípustnej alebo na uplatnenie zrýchleného konania;
- b) žiadateľom s osobitnými procesnými potrebami nemožno na miestach uvedených v odseku 14 poskytnúť potrebnú podporu;
- c) existujú zdravotné dôvody na to, aby sa konanie na hraniciach neuplatnilo;
- d) sa zaistenie používa v jednotlivých prípadoch a záruky a podmienky zaistenia stanovené v článkoch 8 až 11 smernice XXX/XXX/EÚ [smernica

o podmienkach prijímania] nie sú splnené alebo už nie sú splnené a konanie na hraniciach nemožno v prípade dotknutého žiadateľa uplatniť bez zaistenia.

V takýchto prípadoch príslušný orgán povolí žiadateľovi vstup na územie členského štátu.

10. Odchyľne od článku 28 tohto nariadenia sa žiadosti, na ktoré sa vzťahuje konanie na hraniciach, podávajú najneskôr do piatich dní od prvej registrácie alebo v prípade premiestnenia v súlade s článkom [x] nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o riadení azylu a migrácie] do piatich dní od príchodu žiadateľa do zodpovedného členského štátu po odovzdaní podľa článku 56 ods. 1 písm. e) uvedeného nariadenia.
11. Konanie na hraniciach trvá čo najkratšie a zároveň umožňuje úplné a spravodlivé posúdenie žiadostí. Zahŕňa rozhodnutie uvedené v odsekoch 2 a 3 a akékoľvek prípadné rozhodnutie o odvolaní a musí sa skončiť do 12 týždňov odo dňa registrácie žiadosti. Po uplynutí uvedenej lehoty sa žiadateľovi povolí vstúpiť na územie členského štátu okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje článok 41a ods. 1.

Odchyľne od lehôt stanovených v článku 34, článku 40 ods. 2 a článku 55 členské štáty prijímú ustanovenia o trvaní konania o posúdení žiadosti a odvolacieho konania, ktorými sa zabezpečí, aby sa v prípade odvolania proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti v rámci konania na hraniciach rozhodnutie o takomto odvolaní vydalo do 12 týždňov odo dňa registrácie žiadosti.
12. Odchyľne od odseku 11 tohto článku sa žiadateľovi nepovolí vstúpiť na územie členského štátu, ak:
 - a) právo žiadateľa zostať bolo odvolané v súlade s článkom 9 ods. 3 písm. a);
 - b) žiadateľ nemá právo zostať v súlade s článkom 54 a nepožiadal o povolenie zostať na účely odvolacieho konania v rámci príslušnej lehoty;
 - c) žiadateľ nemá právo zostať v súlade s článkom 54 a súd alebo tribunál rozhodol, že žiadateľovi sa nemá povoliť zostať dovtedy, kým sa nerozhodne v odvolacom konaní.

Ak sa v takýchto prípadoch na žiadateľa vzťahuje rozhodnutie o návrate vydané v súlade so smernicou XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate] alebo odopretie vstupu v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2016/399, uplatňuje sa článok 41a.

13. Počas posudzovania žiadostí v rámci konania na hraniciach, sú žiadatelia umiestnení na vonkajších hraniciach alebo v tranzitných priestoroch alebo v blízkosti vonkajších hraníc alebo tranzitných priestorov. Každý členský štát oznámi Komisii najneskôr do [*dvoch mesiacov od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia*] miesta, na ktorých sa bude vykonávať konanie na hraniciach, na vonkajších hraniciach, v blízkosti vonkajších hraníc alebo tranzitných priestorov, a to aj pri uplatňovaní odseku 3, a zabezpečí, aby kapacita týchto miest bola dostatočná na spracovanie žiadostí, na ktoré sa vzťahuje uvedený odsek. Všetky zmeny týkajúce sa určenia miest, na ktorých sa uplatňuje konanie na hraniciach, sa musia oznámiť Komisii dva mesiace pred nadobudnutím účinnosti týchto zmien.
14. V situáciách, keď kapacita miest oznámených členskými štátmi podľa odseku 14 dočasne nepostačuje na vybavenie žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje odsek 3, členské štáty môžu dočasne a na čo najkratší potrebný čas určiť iné miesta na území členského štátu a po oznámení Komisii na týchto miestach žiadateľov ubytovať.“

- (16) Vkladá sa tento nový článok 41a:

„Článok 41a

Konanie na hraniciach na účely vykonania návratu

1. Štátnym príslušníkom tretích krajín a osobám bez štátnej príslušnosti, ktorých žiadosť bola zamietnutá v rámci postupu uvedeného v článku 41, sa nepovolí vstup na územie členského štátu.
 2. Osoby uvedené v odseku 1 sú umiestnené na miestach na vonkajších hraniciach alebo v tranzitných priestoroch alebo v blízkosti vonkajších hraníc alebo tranzitných priestorov počas obdobia nepresahujúceho 12 týždňov; ak ich členský štát nemôže ubytovať na týchto miestach, môže využiť iné miesta na svojom území. Toto obdobie 12 týždňov začína plynúť dňom, keď žiadateľ, štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať.
 3. Na účely tohto článku sa uplatňuje článok 3, článok 4 ods. 1, články 5 až 7, článok 8 ods. 1 až 5, článok 9 ods. 2 až 4, články 10 až 13, článok 15, článok 17 ods. 1, článok 18 ods. 2 až 4 a články 19 až 21 smernice XXX/XXX/EÚ [prepracované znenie smernice o návrate].
 4. Bez toho, aby bola dotknutá možnosť kedykoľvek sa dobrovoľne vrátiť, osobám uvedeným v odseku 1 sa môže poskytnúť lehota na dobrovoľný odchod, ktorá nepresahuje 15 dní.
 5. Osoby uvedené v odseku 1, ktoré boli zaistené počas konania uvedeného v článku 41 a ktoré už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať, môžu zostať naďalej zaistené na účely zabránenia vstupu na územie členského štátu, prípravy návratu alebo vykonania procesu odsunu.
 6. Osoby uvedené v odseku 1, ktoré už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať, a ktoré neboli zaistené počas konania uvedeného v článku 41, môžu byť zaistené, ak existuje riziko úteku v zmysle smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate], ak sa vyhýbajú alebo bránia príprave návratu alebo procesu odsunu alebo ak predstavujú riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť.
 7. Zaistenie trvá čo najkratšie, pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou. Obdobie zaistenia nepresahuje obdobie uvedené v odseku 2 a zahŕňa sa do maximálnych období zaistenia stanovených v článku 15 ods. 5 a 6 smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate].
 8. Členské štáty, ktoré po zamietnutí žiadosti v rámci postupu uvedeného v článku 41 vydajú rozhodnutie o odopretí vstupu v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2016/399 a ktoré sa rozhodli neuplatňovať smernicu XXX/XXX/EÚ [smernica o návrate] v takýchto prípadoch podľa článku 2 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice, zabezpečia, aby zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín a s osobami bez štátnej príslušnosti, ktorým bol odopretý vstup, a úroveň ich ochrany boli v súlade s článkom 4 ods. 4 smernice XXX/XXX [smernica o návrate] a rovnocenné so zaobchádzaním a s úrovňou ochrany, ktoré sú stanovené v odsekoch 2, 4 a 7 tohto článku.“
- (17) Článok 43 sa mení takto:
- a) Písmeno a) sa vypúšťa.

V článku 43 sa vkladá toto písmeno c):

„c) prvá následná žiadosť bola podaná do jedného roka od rozhodnutia rozhodujúceho orgánu o prvej žiadosti len s cieľom oddialiť alebo zmariť výkon rozhodnutia o návrate, ktoré by viedlo k bezprostrednému odsunu žiadateľa z členského štátu pred finalizáciou rozhodnutia, ktorým sa uvedená žiadosť vyhlasuje za neprípustnú v prípadoch, keď je rozhodujúcemu orgánu okamžite jasné, že neboli predložené žiadne nové skutočnosti v súlade s článkom 42 ods. 4.“

(18) Články 53 a 54 sa nahrádzajú takto:

„Článok 53

Právo na účinný prostriedok nápravy

1. Žiadatelia majú právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom alebo tribunálom proti:
 - a) rozhodnutiu, ktorým sa žiadosť zamieta ako neprípustná;
 - b) rozhodnutiu, ktorým sa žiadosť zamieta ako nepodložená v súvislosti s postavením utečenca, ako aj s postavením osoby s doplnkovou ochranou;
 - c) rozhodnutiu, ktorým sa žiadosť zamieta ako konkludentne späťvzatá;
 - d) rozhodnutiu, ktorým sa odníma medzinárodná ochrana;
 - e) rozhodnutiu o návrate.

Odvolyvanie proti rozhodnutiam o návrate sa podáva na tom istom súde alebo tribunáli a v rámci tých istých súdnych konaní a lehôt ako proti rozhodnutiam uvedeným v písmenách a), b), c) a d).
2. Osoby uznané za oprávnené na doplnkovú ochranu majú právo na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu, ktorým sa ich žiadosť zamieta ako nepodložená v súvislosti s postavením utečenca. Ak postavenie osoby s doplnkovou ochranou priznané členským štátom poskytuje rovnaké práva a výhody ako postavenie utečenca podľa práva Únie a vnútroštátneho práva, odvolanie proti tomuto rozhodnutiu v tomto členskom štáte sa môže považovať za neprípustné, ak sa tak stanovuje vo vnútroštátnom práve.
3. Účinný prostriedok nápravy v zmysle odseku 1 zabezpečuje úplné posúdenie skutkových aj právnych okolností *ex nunc* aspoň pred súdom alebo tribunálom prvého stupňa, ktoré v náležitých prípadoch zahŕňa posúdenie potrieb medzinárodnej ochrany podľa nariadenia (EÚ) č. XXX/XXX [kvalifikačné nariadenie].
4. Žiadateľom sa poskytne tlmočenie na účely pojednávania pred príslušným súdom alebo tribunálom, ak sa takéto pojednávanie uskutoční a ak nie je možné náležitú komunikáciu zabezpečiť inak.
5. Ak to súd alebo tribunál považuje za potrebné, zabezpečí preklad príslušných dokumentov, ktoré ešte neboli preložené v súlade s článkom 33 ods. 4. Preklady týchto príslušných dokumentov môžu prípadne poskytnúť iné subjekty a možno ich uhradiť z verejných prostriedkov v súlade s vnútroštátnym právom.
6. Ak sa dokumenty nepredložia včas na to, aby súd alebo tribunál mohli zabezpečiť ich preklad, súd alebo tribunál môžu odmietnuť zohľadniť tieto dokumenty, ak k nim nie je pripojený preklad poskytnutý žiadateľom.

7. Členské štáty stanovujú vo svojom vnútroštátnom práve pre žiadateľov tieto lehoty na podanie odvolaní proti rozhodnutiam uvedeným v odseku 1:
 - a) aspoň jeden týždeň v prípade rozhodnutia, ktorým sa žiadosť zamietajú ako neprípustná, ako konkludentne späťvzatá alebo ako nepodložená, ak v čase prijatia rozhodnutia nastala niektorá z okolností uvedených v článku 40 ods. 1 alebo 5;
 - b) najmenej dva týždne a najviac dva mesiace vo všetkých ostatných prípadoch.
8. Lehoty uvedené v odseku 7 začínajú plynúť dňom, keď sa rozhodnutie rozhodujúceho orgánu oznámi žiadateľovi alebo jeho zástupcovi alebo právnomu poradcovi. Postup oznamovania sa stanoví vo vnútroštátnom práve.
9. Členské štáty ustanovia v súvislosti s rozhodnutím prijatým v rámci konania na hraniciach len jeden stupeň odvolania.

Článok 54

Odkladný účinok odvolania

1. Účinky rozhodnutia o návrate sa automaticky pozastavia dovtedy, kým má žiadateľ právo zostať alebo mu je povolené zostať v súlade s týmto článkom.
2. Žiadatelia majú právo zostať na území členského štátu dovtedy, kým neuplynie lehota, počas ktorej môžu uplatniť svoje právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom alebo tribunálom prvého stupňa, a ak sa takéto právo uplatní v stanovenej lehote, až do rozhodnutia o tomto prostriedku nápravy.
3. Žiadateľ nemá právo zostať podľa odseku 2, ak príslušný orgán prijal jedno z týchto rozhodnutí:
 - a) rozhodnutie, ktorým sa žiadosť zamietajú ako nepodložená alebo preukázateľne nepodložená, ak v čase prijatia rozhodnutia nastala niektorá z okolností uvedených v článku 40 ods. 1 a 5 [vrátane bezpečnej krajiny pôvodu] alebo v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje konanie na hraniciach;
 - b) rozhodnutie, ktorým sa žiadosť zamietajú ako neprípustná podľa článku 36 ods. 1 písm. a) [prvá krajina azylu] alebo c) [následné žiadosti bez nových skutočností];
 - c) rozhodnutie, ktorým sa žiadosť zamietajú ako konkludentne späťvzatá;
 - d) rozhodnutie, ktorým sa následná žiadosť zamietajú ako nepodložená alebo preukázateľne nepodložená;
 - e) rozhodnutie o odňatí medzinárodnej ochrany v súlade s článkom 14 ods. 1 písm. b), d) a e) a článkom 20 ods. 1 písm. b) nariadenia č. XXX/XXX (kvalifikačné nariadenie).
4. V prípadoch uvedených v odseku 3 má súd alebo tribunál na žiadosť žiadateľa právomoc rozhodnúť po preskúmaní skutkových aj právnych okolností, či sa žiadateľovi povolí alebo nepovolí zostať na území členských štátov až do prijatia rozhodnutia o prostriedku nápravy. Príslušný súd alebo tribunál môže mať podľa vnútroštátneho práva právomoc rozhodnúť o tejto záležitosti z úradnej moci.
5. Na účely odseku 4 sa uplatňujú tieto podmienky:

- a) žiadateľ má k dispozícii lehotu najmenej 5 dní odo dňa, keď mu bolo oznámené rozhodnutie, aby požiadal o povolenie zostať na území až do prijatia rozhodnutia o prostriedku nápravy;
 - b) žiadateľovi sa poskytne tlmočenie v prípade pojednávania pred príslušným súdom alebo tribunálom, ak nie je možné náležitú komunikáciu zabezpečiť inak;
 - c) žiadateľovi sa na požiadanie poskytne bezplatná právna pomoc a zastúpenie v súlade s článkom 15 ods. 4 a 5;
 - d) žiadateľ má právo zostať:
 - i) až do uplynutia lehoty, v ktorej možno súdu alebo tribunálu podať žiadosť o povolenie zostať;
 - ii) ak žiadateľ požiadal o povolenie zostať v stanovenej lehote až do rozhodnutia súdu alebo tribunálu o tom, či sa žiadateľovi povolí alebo nepovolí zostať na území.
6. V prípade následných žiadostí môžu členské štáty odchyľne od odseku 6 písm. d) tohto článku vo vnútroštátnom práve stanoviť, že žiadateľ nemá právo zostať, bez toho, aby bola dotknutá zásada zákazu vyhostenia alebo vrátenia, ak bolo odvolanie podané len s cieľom oddialiť alebo zmariť výkon rozhodnutia o návrate, ktoré by viedlo k bezprostrednému odsunu žiadateľa z členského štátu, v prípadoch, keď je súdu okamžite jasné, že neboli predložené žiadne nové skutočnosti v súlade s článkom 42 ods. 4.
7. Žiadateľ, ktorý podá ďalšie odvolanie proti prvému alebo následnému rozhodnutiu o odvolaní, nemá právo zostať na území členského štátu, čím nie je dotknutá možnosť súdu alebo tribunálu na žiadosť žiadateľa alebo z úradnej moci povoliť žiadateľovi zostať.“